

Pedagógiai program

*" A derék kora követelményeinek tesz eleget,
a derekabb a jövőnek is lerakja alapját."
(Eötvös Lóránd)*

*„Olyan embereket kell az iskolának kibocsátania, akik megtalálják helyüket az életben, és szemüket a táguló horizontra függesztve szilárdan megállnak lábukon. Ez a feladat az iskolát minden szinten a legfontosabb közintézménnyé, és minden tanárt a legfontosabb közéleti alakká teszi.
Ahogyan ma tanítunk, olyan lesz a holnap.”
(Szent-Györgyi Albert)*

Tartalom:

<i>A Bátaszéki II. Géza Gimnázium pedagógiai programja</i>	5
1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	5
Pedagógiai alapelveink.....	5
Az iskolánk által közvetítendő értékek	6
Az emberre vonatkozó értékek	6
Az iskolára mint szervezetre vonatkozó értékek:	8
A nevelő-oktató munka céljai	9
Az iskola nevelési stratégiája	9
Intézményi célok	10
Az iskolánk által képviselt, a tanulóra, a tanárra, a tanuló és a tanár iskolai szerepére vonatkozó nézetek: ...	11
A nevelő-oktató munka feladatai.....	12
A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai.....	12
Iskolánk pedagógusai által a leggyakrabban és legeredményesebben alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eszközeink, eljárásaink, módszereink:	14
2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	15
2.1. Az értelem kiművelése - A tanulási motívumok fejlesztése	15
2.2. Az értelem fejlesztése – a kognitív kompetenciák fejlesztése	17
2.3. A személyes motívumok fejlesztése	19
2.4. Személyes képességek fejlesztése	21
2.5. Az egyén tudati fejlesztése	22
3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	24
4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	25
4.1 A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok.....	25
A szociális képességrendszer fejlesztése	27
4.2 Az iskolai hagyományápolás mint közösségfejlesztés	29
A gimnázium hagyományörző tevékenységei:	29
4.3 A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:	29
4.4 A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:	30
5 A pedagógusok feladatai, az osztályfőnök feladatai	30
Az osztályfőnök feladatai és hatásköre.....	31
6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	32
6.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	32
6.3 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése	33
7. Az ifjúságvédeleми feladatok ellátása	34
A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	35
8. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje	35
8.1. A diákönkormányzat tisztségviselői:	36
9. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel	36
9.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák	37
9.2. A szülők közösségét érintő együttműködési formák:	37
10. A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabálya	38
A vizsgaszabályzat célja	38
10.5. Vizsgatípusok	39

11. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének helyi szabályai	40
12. A felvételi eljárás különös szabályai	41
13. Osztályszervezés, az osztályba/csoportba sorolás elvei	41
14. Az iskola külső partnerei	41
<i>A Bátaszéki II. Géza Gimnázium helyi tanterve</i>1.1. Választott kerettanterv	42
1.1.1. A régi és az új helyi tanterv megjelenése tanévenként	42
NAT 2012. kötelező tantárgyak és minimális óraszámok 7-12. évfolyamon	43
Nappali rendszerű nevelés-oktatás óraterve 2013. szeptember 1-től felmenő rendszerben	44
NAT 2020. kötelező tantárgyak és minimális óraszámok 7-12. évfolyamon	45
Nappali rendszerű nevelés-oktatás óraterve 2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben 7-12. évfolyamon	46
Nappali rendszerű nevelés-oktatás óraterve 2013. szeptember 1-től felmenő rendszerben 9-12. évfolyamon	47
NAT 2020. kötelező tantárgyak és minimális óraszámok 9-12. évfolyamon	48
Nappali rendszerű nevelés-oktatás óraterve 2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben 9-12. évfolyamon	49
2. A kétszintű érettségi vizsga	50
3. Kötelezően választható tanórai és egyéb foglalkozások	52
4. A nyelvi előkészítő évfolyam óraterve és tanterve	54
Tervezett óraterv.....	54
5. A levelező tagozat működése és órakerete	55
6. Az oktatásban alkalmazandó tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	56
6.1. Alanyi jogon járó tankönyvtámogatás elve, az elosztás rendje	56
6.2. A tankönyvellátás iskolán belüli szabályai.....	57
7. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	57
8. Mindennapos testnevelés	58
9. A mindennapos testnevelés megvalósításának elvei és gyakorlata	58
10. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógus választás szabályai	59
11. Projektoktatás	59
12. A digitális oktatás formái, szabályai	60
13. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	61
A sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, magatartási és nevelési zavarokkal (BTM) küzdő tanulók segítése	62
14. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	63
15. A tanulók beszámoltatásának formái, rendszere:	64
15. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	66
16. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	69

17. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	69
18. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	70
19. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	70
20. Iskolai ünnepélyek, megemlékezések	73
21. Az egyes tantárgyak helyi tantervei	73
Záró rendelkezések, jognyilatkozatok	74
1.sz. melléklet: A Bátaszéki II.Géza Gimnázium Egészségnevelési programja	76
Elméleti háttér	76
I. Egészséges iskola	77
I.1. Az iskolai egészségnevelő program szereplői	78
I.2. Az egészséges életmód és ételszemlélet, magatartás területei az iskolában	79
I.3. Az egészséges életmód kialakítására irányuló módszereink	80
I.4. Milyen keretek között valósítjuk meg egészségnevelési céljainkat?	80
I.5. Az osztályfőnöki órák keretében megvalósuló testi és lelki egészségnevelési témák évfolyamokra lebontva	81
II. Egészségfejlesztéssel összefüggő egyéb feladatok	84
II. 3. Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai	84
II. 4. Az iskolai egészségnevelést szolgálják	85
II. sz. melléklet: A Bátaszéki II. Géza Gimnázium Környezeti nevelési programja	85
A környezeti nevelés szinterei az iskolában	86
Tanórán kívüli programok:	86
Különböző akciókban veszünk részt:	87
Erőforrások.....	87
Nem anyagi erőforrások:	87
Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények:	88
Az iskola környezeti nevelési szemlélete:	90
5. Tanulásszervezési és tartalmi keretek.....	90
6. Módszerek.....	91
7. Taneszközök.....	91
8. Kommunikáció	92
9. Továbbképzés.....	92
A „környezettudatos fogyasztóvá” nevelés iskolai programja	93

A BÁTASZÉKI II. GÉZA GIMNÁZIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Az intézmény neve: Bátaszéki II. Géza Gimnázium

Székhelye: 7140 Bátaszék, Kossuth Lajos u. 38-42.

Iktatószám: 62-1/2020. II.

Ügyintéző: Sümegi József

Az irat aláírója, beosztása: Sümegi József igazgató

Az intézmény körbélyegző lenyomata:

Preambulum

Tanulóink – legyenek szárnyaló tehetségek, igyekvő lemaradók, vagy fogyatékosággal együtt élők - nyitott szívvel lépik át iskolánk küszöbét, és mi segítünk, hogy nyitott szemmel és befogadó értelemmel ismerjék meg a világot.

Mit ad ehhez iskolánk segítségül?

- *Humánus nevelést a társadalmilag elismert és elvárt ismeretek, értékek közvetítésével harmonikus egyensúlyban*
- *Fejlett nemzeti és nemzetiségi azonosságtudatot*
- *A test egészséges és a szellem érzelemgazdag fejlődését*

1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Pedagógiai alapelveink

- A pedagógus és a tanítvány egyenlő félként vesznek részt a nevelésben, ahol a pedagógusnak vezető szerepe van a pedagógiai légkör kialakításában, a tanulói aktivitás kibontakoztatásában, tevékenységük megszervezésében, személyiségük fejlesztésében.

- Figyelembe vesszük a tanulók életkori és egyéni sajátosságait. Fejlődésüket mindenkor a saját fejlődési fokukhoz mérten értékeljük.
- A nevelés mindig közösségekben, céljaik, érdekeik figyelembevételével és aktív részvételével történik.
- Az iskolai közösségek terepet biztosítanak a tanulói önállóságnak, öntevékenységnak, önkormányzó képesség kibontakoztatásának.
- A nevelési, tanulási folyamatban biztosítani kell az elvek és tapasztalatok összhangját, a saját tapasztalatok megszerzését, megértését és általánosítását.
- Az iskola támaszkodik mindazon tapasztalatokra, információkra, ismeretekre, amelyeket a tanulók az iskolán kívül szereznek.
- A nevelés-oktatás folyamatában egyszerre van jelen a szabadság és a kényszer, az egyén és a közösség érdekellentéte.
- A nevelés-oktatás folyamatában szükséges a bizalom, a megértés, a tisztelet a tanuló személyisége iránt. Törekvés a személyes kapcsolat kialakítására. Igényesség, határozott követelmények támasztása a tanulókkal szemben, egyúttal lehetőség nyújtása a tanuló önállóságának, kezdeményezőkézségének, kreativitásának kibontakoztatására.

Az iskolánk által közvetítendő értékek

Az alapvető emberi tulajdonságok, jellemvonások, magatartásminták, erkölcsi alapelvek, amelyek az emberi élet, az emberi kapcsolatok minőségét javítják, ezért ezeket kötelessége átszarmaztatni az iskolának. Az értékeket két csoportra osztjuk. Az egyik az **egyénre**, a tanulóra, a leendő állampolgárra vonatkozik, a másik az **iskolára** mint szervezetre.

Az emberre vonatkozó értékek

- Léteznek olyan - az emberiség történelme során kialakult **-eszmék**, amelyek az egyén belsővé válása és megvallása az egyes ember, a társadalom és benne az iskola érdeke. Ezen eszmék sorában, az emberi értékek élén áll a **humanizmus**. Benne elsőrendű a műveltség, a tehetség, a szorgalom stb. Alapvető polgári értékek a **szabadság**, és az **egyenlőség** eszméje. A **demokratizmus** minden demokratikus társadalomban olyan érték, amelynek elfogadása, megismertetése, gyakoroltatása alapvető társadalmi érdek.

Az ember kialakulása óta társas lény, a kisebb, nagyobb közösségek tagja. A valahová tartozás különböző fokozatait jelentik a **kollektívizmus** és a **hazafiság** eszméi. Ezek jelentenek értelmes korlátot a határtalan egyéni érdekekkel, az önzéssel, a nihilizmussal szemben. Ezen eszmék sorába tartozik az értelmes, hasznos **munka megbecsülése, tisztelete**.

- Mivel az ember társadalmi lény, magatartását, viszonyulásait csak ebben a közegben értékelhetjük. Az átszarmaztatandó értékek között nagy jelentősége van a **társadalmi magatartásoknak és a használható tudásnak**. Az ember folytonos **érdeklődése, aktivitása** éppen a társadalmi lény mivolta melletti elkötelezettségét jelenti. (Érdeklődés a világ dolgai, az emberiség globális problémái iránt.) Ebből a helyzetéből adódóan pozitív érték a **társadalmi hasznosság**, amellyel folyton gyarapítja az anyagi vagy szellemi javakat. A társadalom tagjaként **fegyelmezettnek és felelősséget vállalónak** kell lenniük. **Közösségi magatartást** kell tanúsítania, amelynek megnyilvánulásai a kooperatív magatartás (együttműködés) és a szolidaritás. Az értékek sorában az eszméknél már említettük a hazafiságot. Társadalmilag azonban az a hazafiság eredményes, ami **megismerő, cselekvő, példaadó**. Így a társadalmi magatartások közé tartozó érték a társadalmi nyitottság más népek, nemzetek, nemzetiségek megértésére, azok kultúrájának, szokásainak megismerésére, értékelésére.
- A társadalomban élés elemi építőkövei az **interperszonális magatartásminták** (a másokhoz való viszony). Benne a másik ember személyes **méltóságának, mások életének, testi épségének, egészségének** védelme. A **személyes tulajdon** védelme, a másik ember **meggyőződésének, nézetének, szokásainak** tiszteletben tartása. Az interperszonális magatartások tartalmazzák az olyan tradicionális **keresztény értékeket** is, mint a **szerelem, a türelem, az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, áldozatkészség, tisztelet, tolerancia**. Fontos a két fél kapcsolatában az információk megbízhatósága, a **partner hitelessége**.
- Az ember a társadalomban mindig elhelyezi önmagát. A helyes értékrend az **intrapersonális magatartásokban (az egyén viszonya önmagához)** nyilvánul meg. Jelenti ez a **személyes méltóság** megtartását, a kellő **önismeretet és önkontrollt, a felelősségvállalást önmagáért**. Ezek a személyiséggel harmóniában fejlődnek, mint például az **önállóság**. E magatartásmintának különösen magas értékű fokmérője az **önfejlesztés, önevelés**.

- Az iskola, amely az értékek közvetítője - évszázadok óta hagyományosan - a **kulturális magatartásformákat** is értéknek kezeli. Ezért is tekintjük értéknek azt a magatartást, amely **tiszteli a kulturális értékeket, érdeklődik a kulturális javak iránt, sokféle kapcsolatra törekszik a kultúrával,** s általában nyitott és **érzékeny a kultúra értékei iránt.** Ezzel együtt **kulturális tolerancia** jellemzi az idegen, a sajátjától eltérő kultúrák iránt.
- Az előzőekben az ember társadalmi lény mivoltát hangsúlyoztuk az értékek, magatartásminták megfogalmazásakor. Az ember azonban természeti lény is. Nem hanyagolható el viszonya a **természet világhoz.** Ennek megnyilvánulni a **természet szépségének szeretetében, az élet tiszteletében** kell. Törekednie kell az ember és természet kapcsolatára, ami megjelenik a természet erőinek okos, az **ember és a természet harmonikus,** nem kizsákmányoló kihasználásában, továbbá a környezet védelmében, a természeti és épített környezet megőrzésében, s továbbadásában a következő generációk számára.
- Az ember természeti-társadalmi lény mivolta együttesen képvisel egy speciális érték-rendszert, a **testi-lelki egészséget.** Mint tudjuk, ez szoros összefüggésben van az **életmóddal.** Így az egészséget szolgáló, helyesen kialakított életmód is az értékrendszer része.

Az iskolára mint szervezetre vonatkozó értékek:

Bátaszéken a gimnázium a helyi kulturális élet központja. Ez két területen jelentkezik. Részben a korosztály számára szervezett kultúra-átszármaztató tevékenységek szervezésével: hangversenyek, színházlátogatások, író-olvasó találkozók, iskolakönyvtári szolgáltatások, szakkörök stb. Részben pedig a települések kulturális igényét kiszolgáló tevékenységekkel: kulturális bemutatók, szavalóversenyek, városi szintű ünnepi megemlékezések, tudományos diákköri előadássorozatok tartása.

A nevelő-oktató munka céljai

Az iskolai nevelés-oktatás alapvető célja a NAT-tal összhangban az alapvető fejlesztési területek - összhangban a kulcskompetenciák alapját jelentő képességekkel, készségekkel, ismeretekkel, attitűdökkel - fejlesztése. Ezzel közreműködni kívánunk egy jobb, egy tökéletesebb nemzedék létrejöttében. Ez egyet jelent azzal, hogy a nevelés célja műveltséget adni, az embert kulturális lényé tenni, életminőségén javítani.

A nevelésünket, amelyet egy demokratikus iskolarendszer determinál, két tényező határozza meg: a hagyományos értékek megőrzése és a társadalmi igények figyelembe vétele.

Az iskola nevelési stratégiája

Milyen céltételezéssel neveljük-oktatjuk tanulóinkat?

A célok, ha elegendő konkrétsággal rendelkeznek, megfogalmazásukban szinte követelményként jelennek meg. A következőkben felsorolandó "kimeneti" célok **követelményeknek** is tekinthetők.

A tanulók:

- Legyenek képesek testileg, szellemileg, érzelmileg és erkölcsileg egészséges életvitelre.
- Legyenek szellemileg fogékonyak, érzelmileg gazdagok és erkölcsösek.
- Legyen akaraterejük és fegyelmezettségük, legyenek képesek a kudarcok leküzdésére.
- Rendelkezzenek a megújulás és az egész életen át tartó tanulás képességével. Legyenek képesek a társadalmi munkamegosztásba való bekapcsolódásra (továbbtanulás és munkavállalás).
- Rendelkezzenek a társas emberi léthez nélkülözhetetlen szokások és magatartásmódok ismeretével és gyakorlatával.
- Jellemezze őket a tágabb és szűkebb haza szeretete, a közösséghez tartozás érzése.
- Érezzenek és vállaljanak felelősséget önmagukért, közösségükért, környezetükért.
- Legyen határozottak, de toleránsak, következetesek, de változásokra, változtatásokra is képesek, legyenek állhatatosak.
- Tudjanak a helyzethez illően viselkedni, váljanak pontossá, rendszeretővé, udvariassá.

- Rendelkezzenek a korszerű társadalom- és természettudományi, esztétikai, szomatikus és technikai általános műveltség alapjaival, szilárd alapképességeivel, ezeken belül a szakmai tevékenységek alapelemeivel.
- Rendelkezzenek az informatikai és kommunikációs technikák fejlődésével arányos alkalmazási képességgel.
- Legyenek tanulni vágyók és tanulni tudók.
- Legyen a világról és önmagáról reális képük. Törekedjenek a helyes önértékelésre.
- Tudjanak rövidebb és hosszabb távra tervezni, reális mérlegelés alapján dönteni.

Sikeres érettségi vizsgát tegyen minden diákunk.

Minél több tanuló törekedjen nyelvvizsga megszerzésére.

Tanulóink dönteni tudjanak a reális felsőfokú továbbtanulásról.

A tehetséges, felkészült diákok felvételt nyerjenek felsőfokú tanintézetekbe, és el tudják végezni azt.

Legyenek megbízhatóak, nyitott szellemiségűek és toleránsak.

Rendelkezzenek jó szervezőkészséggel.

Értsék és gyakorolják az igazi demokráciát.

Intézményi célok

Az iskolánk Bátaszék város egyetlen gimnáziuma, ezért sokrétű tevékenységet kell folytatnia, többféle célnak kell eleget tennie, meg kell felelnie a legtöbb társadalmi igénynek.

Ezért célunk:

- Az egyéni adottságoknak szerzett képességekkel történő fejlesztése a **tehetséggondozás** keretein belül.
- **Versenyképes tudás** a továbbtanulásukhoz, illetve olyan ismeretek megszerzése, amelyekkel a munkaerőpiaci versenyben eredményesen vehetnek részt.
- A képességbeli hátrányok, a szociális helyzetből adódó **hátrányok csökkentése**, a felzárkóztatás és az integrált oktatás különféle formáival, az **esélyegyenlőség** biztosításával.
- Az életkori lehetőségeknek és a kor színvonalának megfelelő információs és számítógépes kultúra közvetítése.
- Az iskola külföldi testvériskolai kapcsolatainak további működtetése.
- A környezeti nevelés kitüntetett szerepe.

- A sajátos nevelési igényű tanulók számára a lehető legalkalmasabb képzési formák (speciális felzárkóztatások, egyéni fejlesztések) megteremtése.
- A szülők igénye alapján az iskolai étkezés lehetőségének fenntartása.
- Mikrotérségi szintű kapcsolatépítés a környező nevelési-oktatási intézmények közti szakmai együttműködés fejlesztésére, a jó pedagógiai gyakorlatok átadására, átvételére.
- A partnerek kinyilvánított és látens igényeinek való megfelelés.

Az iskolánk által képviselt, a tanulóra, a tanárra, a tanuló és a tanár iskolai szerepére vonatkozó nézetek:

Iskolánk vallja, hogy a gyermek alapvetően érdeklődő, befogadni akaró, az önmegvalósítás motívumával rendelkezik. Mivel **céltételezésünk** gyermekközpontú, személyiségfejlesztő, ezért elfogadjuk a gyermeki személyiségekben rejlő különbözőséget, illetve a személyiségfejlődésben lévő eltéréseket. Ez viszont az iskola értékeként feltételezi a **differenciált nevelést-oktatást**. A tanulók közti differenciálás alapja az éppen aktuális tudásszintjük, fejlődési állapotuk.

A tanulók társadalmi **háttérének** különbségéből, személyiségfejlődésük egyéni különbségéből adódó fejlődési eltéréseket az **iskolai esélyegyenlőség** garantálásával igyekszünk csökkenteni.

Olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését. A tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók *aktivitásának* optimális kibontakoztatása. Az oktatási folyamat alkalmazza az **együttműködő (kooperatív) tanulás** technikáit, formáit, a **projektoktatást**.

Ezzel együtt a hagyományos tanárszerep is átalakul. Az "előadó" szerep helyett döntően a munka irányítójává, segítő munkatárssá, tanulási partnerré kell válnia. Ismernie kell a tanulók aktuális fejlődési szintjét, pillanatnyi érzelmi-hangulati állapotukat (empátia), érdeklődésüket, de ugyanakkor tisztában kell lennie egy-egy képesség, készség kialakulásának apró lépcsőfokaival is, hogy tudja, milyen feladatra készítse az egyes gyerekeket.

A differenciálás nemcsak a tanulóra, hanem a tananyagra is érvényes. Mivel minden gyermeket a képességei szerinti legnagyobb tudáshoz kell juttatnunk, ezért a mindenki számára kötelező alapkövetelményeken túl az egyéni képességek szabják meg a tananyagot.

A nevelő-oktató munka feladatai

- Fejlessze a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek **a természeti, társadalmi és emberi környezettel való harmonikus, építő kapcsolatokhoz szükségesek.**
- Az aktív tanulási tevékenységek (kooperatív tanulási technikák) közben **fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját, toleranciáját.**
- Tisztázza **az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát,** és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban.
- Fordítson figyelmet **az emberiség közös problémáinak** felismertetésére, tudjon „globálisan gondolkodni és lokálisan cselekedni”.
- **Felelősen alakítsa saját természeti, társadalmi és emberi környezetét.**
- Törekedjen a tanulási stratégiák és módszerek elsajátítására.
- A tanulók **kapjanak folyamatos visszajelzést** a tanulmányi teljesítményükről és magatartásuk minőségéről.

A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Intézményünk alapelveinek és céljainak megvalósítása érdekében sokszínű eszköz- és eljárásrendszert alkalmaz. Eljárásainkat, módszereinket az adott nevelési-oktatói helyzetnek megfelelően a hatékonyság érdekében úgy választjuk meg, hogy igazodjanak céljainkhoz, tanulóink életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez, a nevelő személyiségéhez.

Alkalmazott eszközeink

- a nevelők és gyermekek – tanulók személyes kapcsolatai
- az osztályközösség nevelő szerepének felhasználása

- a pedagógus személyes ráhatása
- a motiválás eszközeinek alkalmazása
- a rendszeres és következetes pedagógiai munka
- egyéni fejlesztő programok, modern informatikai eszközök alkalmazása (internet, facebook, Google Classroom, Discord, Microsoft Teams stb.)
- az intelligencia- és kreativitást fejlesztő egyéni programok
- gazdag tevékenységkínálat kialakításával gyakorló terep biztosítása az életszerű tapasztalatok megszerzéséhez
- a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányának növelése (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia)
- felzárkóztató foglalkozás és egyéni korrepetálás
- kiscsoportos foglalkozás tehetséggondozás céljából
- a szülőkkel való igény szerinti személyes kapcsolattartás
- a kompetencia alapú iskolai oktatás újszerű tanulásszervezési módszereinek alkalmazása
- a kompetencia alapú iskolai oktatás modern pedagógiai módszertanának alkalmazása: témahét, projekt, kooperatív technikák, moduláris oktatási program, IKT eszközökkel támogatott nevelés-oktatás
- SNI-s tanulók esetén egyéni haladás

Alkalmazott eljárásaink

- az egyéni és közösségi tevékenységek során példaként állított eredmények, produktumok
- a tanórai és tanórán kívüli tevékenységekben, a versenyeken való szereplés
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele
- a szűkebb és a tágabb környezetből, tananyagokból megismerhető erkölcsi értékek, pozitív szokások és a humánus magatartásminták tudatosítása
- differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított terhelés
- a kompetencia alapú iskolai oktatás modern pedagógiai eljárásainak alkalmazása: témahét, projekt, moduláris oktatási program, kooperatív technikák, egyéni, páros és csoport munka szervezése

- differenciált rétegmunka, egyénre szóló differenciált képességfejlesztés heterogén csoportban
- hatékony tanuló megismerési technikák, pedagógiai diagnosztizálás alkalmazása
- tanulói tevékenységre épülő ismeretszerzés, képességfejlesztés
- életkornak megfelelő drámapedagógiai eszközök alkalmazása
- informatikai ismeretek tanítása, alkalmazása; internethasználat
- a verbális és a vizuális információhordozók együttes alkalmazása
- a tanulók önálló felfedező, kutató tevékenységét támogató módszerek alkalmazása
- az ön-és csoportértékelés alkalmazása a személyes és társas kompetenciák fejlesztése érdekében

Iskolánk pedagógusai által a leggyakrabban és legeredményesebben alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eszközeink, eljárásaink, módszereink:

	KÖZVETLEN	KÖZVETETT
• I. Tevékenységek megszervezését, megerősítését célzó módszerek	beszélgetés ösztönzés gyakoroltatás segítségadás ellenőrzés értékelés játékos módszerek – magyarázat, tények és jelenségek bemutatása, önálló elemző munka	a tanulói közösség tevékenységének megszervezése közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása ösztönzés hagyományok kialakítása ellenőrzés
• Magatartásra ható módszerek	a nevelő személyes példamutatása tények és jelenségek bemutatása közvetítése	a nevelő részvétele a tanulói közösségek tevékenységében a követendő egyéni és csoportos minta kiemelése a közösségi életből
• Tudatosítás, meggyőződés ki- alakításának módszerei	magyarázat beszélgetés értékelés önreflexió a tanulók önálló elemző munkája	felvilágosítás betartandó magatartási normákról vita

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

2.1. Az értelem kiművelése - A tanulási motívumok fejlesztése

Motívumok	Feladatok	Eszközök – Eljárások
<p>Megismerési vágy fejlesztése</p> <p>A kíváncsiság öröklött motívumának kihasználása</p> <p>Néhány területen gazdagabb és mélyebb érdeklődés létrehozása (pl. olvasás)</p>	<p>A tanulási kompetencia fejlesztése. Digitális-kompetencia fejlesztése.</p> <p>Az iskolai élet változatos információkat, élményeket kínáljon. A megismerés minél több fajtáját kell kínálni, alkalmazni, követelni.</p> <p>A világ megismerésére való törekvés motívumait fenn kell tartani és fejleszteni kell. A közölt ismeretnek mindig legyen hírértéke.</p> <p>Biztosítani kell a szellemi siker örömét.</p> <p>A feladatok legyenek rendezési, rendszerezési, analízis és önálló szintetizáló természetűek.</p>	<p>A motiváció a teljes nevelő-oktató munka alapvető eljárása.</p> <p>Bőséges szemléltetés. Az érdeklődés fenntartása érdekében tevékenykedtetés, cselekedtetés.</p> <p>Megfelelő élményeket kell biztosítani (könyvek, vizuális élmények).</p> <p>Az érdeklődés felkeltése információ-hordozók segítségével (újság, Tv, internet) is történjen.</p> <p>A személyes példamutatás szükséges az elérni kívánt érzelmi minta nevelői kifejezésével.</p> <p>Az érdeklődés széles körben tartása mellett egy-egy területen az elmélyült érdeklődést is ki kell alakítani. Minél több területen kell alkalmazni az oktatás hagyományostól eltérő eszközeit: úgymint – témanap, témahét, projekt, erdei iskola, informatikai eszközök.</p>
<p>A felfedezési vágy fejlesztése</p>	<p>Egy-egy felfedezés történetének ismertetése. A korábban tanult ismeretek és az új ismeret közti kapcsolat felismertetése. Digitális-kompetencia fejlesztése.</p>	<p>A felfedező tanulás módszereit kell alkalmazni.</p>
<p>Megfigyelési késztetés; Értelmezési vágy fejlesztése</p>	<p>A megfigyelés fejlesztése. Az észlelt jelenségek közti viszonyok értelmezése.</p>	<p>Sok megfigyelést, összehasonlítást igénylő feladatot, kísérletet kell alkalmazni.</p>

<p>A tanulási teljesítményvágy optimalizálása</p>	<p>Szükséges a siker és kudarcélmény megfelelő, még ösztönző mértékű szinten tartása. A nevelő személyiségével alakítsa ki a tantárgyához való tanulói kötődést. Reálisan elvégezhető feladatmennyiséggel, a teljesítés rendszeres, következetes értékelésével kell a kötelességtudatot fejleszteni. A megfelelő szintű tanulási ambíciót kell kialakítani tanítványainkban.</p>	<p>Nevelői figyelem, pozitív megerősítés, türelem, sikerélmény biztosítása. Ösztönző eljárások: dicséret elismerés, jutalom. Különleges, változatos tanulási formák alkalmazása. Verbális tanítás helyett tanulásirányítás. Kooperatív technikák alkalmazása. Projektek. Következetes számonkérési eljárások alkalmazása.</p>
<p>Tanulási életprogram A tanulás gyakorlati értéke. Továbbtanulási szándék. Önfejlesztési igény.</p>	<p>Életpálya-építési kulcskompetencia fejlesztése Meg kell ismertetni a tudás és a társadalmi státusz, az abból származó életminőség összefüggéseit. Digitális-kompetencia.</p>	<p>Alkalmazni kell a gyakorlati pályaorientációt (munkakörök megismerése, munkahelyek látogatása, stb.).</p>

2.2. Az értelem fejlesztése – a kognitív kompetenciák fejlesztése

Feladatok		Eljárások
<p>Kognitív műveletek Felismerés és kivitelezés, kapcsolás, aktivitás és előrejelzés Gondolatképzés és igazságértékelés Összevonás Összehasonlítás Azonosítás és besorolás Sorrendfelismerés és sorképzés Elemi kombinálás Tapasztalati következtetés</p>	<p>Mozgáskoordináció fejlesztése. Artikuláció fejlesztése. Az alkotóképesség fejlesztése. A gyerekek szókincsének gyarapítása. A nyelvi kompetencia fejlesztése. Mennyiségi összevonás-összeadás fejlesztése. Halmazképző összevonás tulajdonságok alapján. Megkülönböztető tulajdonságok gyűjtése, tulajdonságfogalmak kialakítása. A tapasztalati következtetéshez sok gyakorlati tapasztalatszerzési lehetőséget kell alkalmazni. Matematikai-logikai kompetencia fejlesztése. A gondolkodási kompetencia fejlesztése.</p>	<p>Utánzás, hangoztatás. Igazságértékelő feladatokat kell alkalmazni minden tantárgy ismeretanyagának tanítása során.(igaz-hamis) Tárgyak manuális csoportosítása adott tulajdonság szerint. Ugyanazon dolgok minél több szempont szerinti halmazokba csoportosítása. A sorrendképzéshez, azonosításhoz, besoroláshoz, összehasonlításhoz szükséges a sok, konkrét szemléltetőeszköz használata.</p>
<p>Megismerés Megfigyelés Átkódolás Értékelés Értelmezés Bizonyítás</p>	<p>A megfigyelés fejlesztéséhez sok olyan tanórát kell szervezni, ahol ennek teret adunk. A problémafelvetések megoldására megoldási kódrendszereket kell alkalmazni – formalizálni. Mérési és értékelési képességek kialakítása sok mérési feladattal. A matematikai-logikai kompetencia fejlesztése.</p>	<p>Megfigyelési és tanulókísérleti feladatok adása. Sok gyakorlati mérési feladatot kell adni az életkori sajátosságoknak megfelelően.</p>

<p>Kognitív kommunikáció Ábraolvasás és ábrázolás Tapasztalati és értelmező nyelvtudás Beszéd és beszédértés Írás és olvasás Formalizált kommunikáció</p>	<p>Ábraolvasási és ábrázolási képességek fejlesztése. Fogalmazástanítás fejlesztése Szövegértés és szövegalkotás fejlesztése. A nyelvi kompetencia fejlesztése. Digitális-kompetencia fejlesztése.</p>	<p>Megfelelő didaktikus ábrájú tankönyvek használata. Könyvtárhasználat és számítógép használat minél több megismerési folyamatban.</p>
<p>Gondolkodás Viszonyítás Általánosítás és osztályozás; Problémamegoldás</p>	<p>A gondolkodási kompetencia fejlesztése. A több szempontú viszonyítást kell gyakoroltatni. Problémamegoldó helyzeteket kell teremteni komplex feladatok adásával. A matematikai-logikai kompetencia fejlesztése</p>	<p>Tantárgyi koncentráció.</p>
<p>Tanulás Tanulási módok optimalizálása Tapasztalati és értelmező tanulás Önálló és szociális tanulás</p>	<p>A tanulási kompetencia fejlesztése. A tanulás tanításának alapvető módozatait kell közvetíteni. A tanulásmódszertan elemeinek beépítése tantárgyanként az oktatási folyamatba. Hatékony önálló tanulás.</p>	<p>Az ismétlés mint alapvető tanulási rutin állandó alkalmazása. Minél több szemléltetés a tanításban. Időnként önálló tananyag feldolgozás. Feladat megoldási stratégiák felkínálása.</p>

2.3. A személyes motívumok fejlesztése

Motívumok	Feladatok
<p>Önkiszolgálási motívumok</p> <p>A biológiai szükséglet</p> <p>Komfortszükséglet</p>	<p>A személyi higiénés nevelés követelményei Tudatosuljanak a testápolás alapvető szabályai, a tisztálkodó eszközök használata. Tudják testük működését, a nemi szervek felépítését, tisztántartását. Legyen fogalmuk a fogamzásgátlásról, a szexuális élet higiénéjéről. Legyenek tisztában az alkohol, a dohányzás és a drogok káros, egészségromboló, életveszélyt okozó hatásaival. Tudják, hogy a betegségeknek milyen fizikai, mentális, társadalmi hatásai vannak. Tudjanak a stressz hatásairól és csökkentésének lehetőségeiről.</p> <p>A környezeti higiénés nevelés követelményei Ismerjék a zajártalmat, megelőzésének lehetőségét. Legyenek tisztában a ház körüli munka értékével. Tudatosuljon bennük a felelősség a saját egészségük és a környezet védelmében.</p>
Eljárások	Olyan iskolai légkört alakítunk ki és tartunk fenn, amelyben lehetőség van a biológiai szükségletek egészséges és kulturált kielégítését szolgáló motívumok elsajátítására, a hátrányos szokások, minták lebontására. Az iskolai tisztaság, rend, esztétikus környezet szolgálja ki a tanulók komfort szükségletét és keltsen igényt ilyen komfort fenntartására. A tanulók közreműködjenek annak kialakításában és fenntartásában.
<p>Mozgásszükséglet</p> <p>Az egészséges életmódra nevelés-sport.</p> <p>(Lásd még: Egészségnevelési program)</p>	<p>Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. A mindennapos testnevelés megteremtésével a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését szolgáljuk.</p> <p>Növelnünk kell a testmozgás, a sport propagandáját a versenyszellem kialakításával, az eredmények megfelelő publikálásával.</p> <p>Feladataink:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tanulóink egyre nagyobb részének bevonása a rendszeres mozgástevékenységbe, a sportolás megszerettetése, elfogadtatása, mint az egészséges életmód alapja • Az általános higiéniai szabályok ismertetése és gyakorlása • Tisztálkodás, fogmosás, öltözködés, napirend, fertőző betegségek (tüneteik, megelőzésük), alkohol, dohányzás, drog káros hatásai, szexuális nevelés • Táplálkozáskultúra (egészséges ételek készítése)
Eljárások	A mindennapos testedzés jogszabályi megteremtése. Úszásoktatás. Hagyományos iskolai versenyek szervezésével biztosítjuk tanulóink részvételét a versenysportban. A tehetséges gyerekek kapcsolódjanak be a városi sportéletbe.
Élményszükséglet	Az iskola mindennapos feladata, hogy a tanulók lelki egyensúlyának fenntartásához, ápolásához az élményekkel járuljon hozzá. Olyan mintákat, attitűdöket, meggyőződéseket kell kialakítani, amelyek igényes esztétikai élmények keresésére és létrehozására készítetnek. A művészeti tantárgyak alapfeladata ennek megvalósítása.

Önvédelmi motívumok Identitásvédő motívumok	Feladatunk a tanuló önazonosságtudatának fejlesztése.
Eljárások (Lásd még: Egészségnevelési program)	Mivel az önazonossági védelme különféle konfliktusokban nyilvánul meg, ezért a legfontosabb eljárás a spontán keletkező konfliktusok kezelése. Erre célszerű konfliktuskezelő továbbképzésen részt venni a nevelőtestület minél több tagjának.
Egészségvédő motívumok (Lásd még: Egészségnevelési program)	A tapasztalati úton elsajátítható betegségmegelőző motívumok nem elegendők a az egészséget veszélyeztető helyzetek elkerülésére. Tudatos prevencióra van szükség a gyermekek nevelésben-oktatásában. Ezért feladatunk az egészségvédő- és egészségkárosító motívumok mind teljesebb megismertetése a tantárgyi rendszer szinte minden területén.
A szuverenitás motívumai Szabadságvágy	Az iskola feladata, hogy olyan légkört, szellemet fejlesszen ki és tartson fenn, amelyben nem sérül a nevelők és a tanulók szabadságvágya, amelyben a korlátok egymás szabadságvágyának érvényesülését szolgálják.
Eljárások	Ezek gyakorlati megvalósítása az iskolai élet minden területén napi feladatokat ad a nevelőtestület minden tagjának. Konfliktus forrása, ezért itt is elengedhetetlen a megfelelő konfliktuskezelés. A szabadságfogalom megfelelő kialakításához nélkülözhetetlenek a történelem- és irodalomtanítás nagyhatású eszközei. Ezen túlmenően fel kell vállalni minden ezzel kapcsolatos vitát.
Önállósulási és öntevékenységi vágy	Az iskolai nevelés feladata az önállósulási és öntevékenységi vágy – életkori sajátosságoknak megfelelő – optimális szocializálódásának elősegítése. Ennek szolgálatában kell külön eljárásokat kidolgozni, alkalmazni az optimálistól bármely irányba eltérő tanulókra vonatkozóan. Az osztályfőnöki órák keretében kell – a családi életre nevelés témakörében – optimalizálni (különösen serdülőkorban) ezeket a problémákat, a belőle ébredő konfliktusokat.
Önértékelési motívumok Önbecsülés	Feladatunk a tanulók reális önbecsülésének kialakítása, megerősítése. A tanulók önértékelését figyelemmel kell kísérni, segíteni kell. Az átlagtól eltérő képességű, alkatú, fejlődésű, stb. tanulók önértékelését, a belőle következő önbecsülését segíteni kell. Kezeleni kell mind a kisebbségi komplexusokat, mind pedig az indokolatlan önteltséget.
Eljárások	A tanulók rendszeres önértékelésre készítésével és egymás értékelésének igényével, a közösség értékelésének kikérésével kell alakítani a gyerekek önértékelését, önbecsülését. Ezt segíti a rendszeres, reális nevelői értékelés.
Önbizalom	Az iskolai nevelésünk feladata a reális önbizalom kialakítása, fenntartása.
Eljárások	A tanulók elé mindig olyan feladatot kell kitűzni, amely megfelel a tanuló kompetenciájának: legyen erőfeszítést igénylő, de sikert ígérő. A teljesítmény értékelése legyen reális – ne csak az eredményt, de a tanuló képességeit, aktuális teljesítőképességét is vegye figyelembe.

2.4. Személyes képességek fejlesztése

Önkiszolgálási képességek Testi képességek Önkifejezési képességek Önellátási képesség	A testi képességek (kondíció, koordináció) elsősorban a testnevelés és sport feladatkörébe tartozik. A vizuális nevelésben és a technikai nevelésben rejlő lehetőségeket is ki kell használni. A nevelésben a szabadidő hasznos eltöltését is szervezeten, vagy a figyelem ráirányításával kell felhasználni.
Eljárás	Az Életvitel és gyakorlati ismeretek műveltségi terület az életkori sajátosságoknak megfelelően látja el ezt a feladatot.
Befogadóképesség	A befogadóképesség (pl. esztétikai befogadóképesség) fejlesztésére – a fokozatosság elvét követve – az alapvető jelrendszerek értelmező megismertetése a feladatunk. Az iskola is legyen esztétikus közeg. Fejleszteni kell ezzel a tanulók ízlését, igényességét.
Eljárások	Az esztétikai befogadóképesség fejlesztése csak annak megismerésén keresztül lehetséges. Ezt szolgálják a rendszeres színház-, tárlat-, hangverseny látogatások. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőkészség fejlesztése.
Önkifejezési képességek	Az iskolai nevelésünk feladata az önkifejezés gazdag és igényes repertoárjainak elsajátíttatása, azok elegendő gyakoriságú alkalmazása, a kialakult képesség fejlesztése. Ennek színterei az ének-zene, a vizuális kultúra, az irodalom, dráma és színház, stb. műveltségi területek. A fejlesztendő képességek: az előadói, az improvizációs, a vizuális, a szövegalkotó, műértelmező)
Eljárások	Iskolai ünnepélyek műsorai. Vers- és prózamondó versenyek, dramatizált jelenetek előadása, Géza-gála stb.
Önvédelmi képességek Egészségvédő képesség (Lásd még: Egészségnevelési program, Fogyasztóvédelmi program)	Az egészségvédő képességek kialakítása az iskola komplex feladata, amely több tantárgy, műveltségi terület között oszlik meg. Feladat az egészséges táplálkozás, életmód, a testi-lelki egészség védelmének képességét fejleszteni. Fontos az egészségromboló káros szokások veszélyeinek reális megismertetése (dohányzás, alkohol, drogok, stb.).
Eljárások	Az osztályfőnöki órák egészségvédelmi foglalkozásai valósítja meg a fenti területek mindegyikét.
Identitásvédő képességek	A teljes iskolai pedagógiai folyamat feladata a tanulók ilyen képességeinek fejlesztése. A tanulói értékrend és értéktudat fejlesztésével fejlődik ez a képesség.

A szuverenitás képessége	Az iskolai nevelés során meg kell találni azt az egyensúlyt, amellyel a tanulók individuális és közösségi nevelése egyensúlyban van. Ki kell alakítani a tanulóknak, hogy szabadságukat, önállóságukat, öntevékenységüket megőrizték és tudják működtetni.
Ön-reflexív képességek Önértékelés	Az önértékelés meglévő motívumait fejleszteni kell. Az önértékelés képességének kialakítása a személyiség fejlődése szempontjából nagy jelentőségű.
Önmegismerés	Az önismeret fejlesztése az iskolai nevelés-oktatás minden folyamatában feladat. Ehhez a nevelői, az osztályközösségi és önértékelés gyakori alkalmazása szükséges.

2.5. Az egyén tudati fejlesztése

Tudatfejlesztés	Feladatok
Általános személyes világtudat Természettudat (Lásd még: Környezeti nevelési program)	A természettudat kialakításának feladata a természettudományok által feltárt ismeretek, összefüggések átfogó rendszerbe –életkori sajátosságoknak megfelelően – rendezésével valósul meg. A tanításukban érvényesíteni kell a tudománytörténeti vonatkozásokat (természeti népek világmérete, ősmagyarok világmérete, keresztény vallások világmérete) A természettudat napjainkban fontos része – a globális problémákat okozó – környezetszennyezés, ember által okozott környezeti változások. Ennek a problémának a nevelés-oktatás folyamatában kiemelt szerepet kell kapnia. A biológiai tudat kialakítása során hangsúlyos feladat az egészséges életmódra nevelés. A természettudományos kompetencia fejlesztése.
Eljárások (Lásd még: Környezeti nevelési program)	A természettudat kialakítását a tantárgyi ismeretek közlésén kívül gyakorlati eljárásokkal kívánjuk erősíteni. Különösen fontos rendszeres tevékenységgel erősíteni ezt a veszélyes háztartási hulladékok iskolai gyűjtésével (kimerült elemek), az iskolai szelektív hulladékgyűjtés kialakításával, vagy a környezetszennyező anyagok rendszeres gyűjtési akcióival.
Társadalomtudat	A társadalomtudat kialakítása – benne a tanuló fejlődő világnézetével – az iskolai nevelés-oktatás egyetemleges feladata, kiemelten a Történelem és társadalomismeret című műveltségi területet. Ehhez kell erősíteni a tanulók értékrendjét, eszméit. Ki kell használni a rendelkezésre álló – életkori sajátosságoknak megfelelő – tudománytörténeti vonatkozásokat (természeti népek vallásfelfogása, középkori és ókori népek eszmevilága, nagy világvallások) Szociális és állampolgári kompetencia fejlesztése. Kezdeményezőképeség, vállalkozói kompetencia fejlesztése.

Éntudat	Az éntudat kialakításának feladata az előző fejlesztési feladatok legtöbbjének megvalósulásával teljesül. A NAT és a Kerettantervek tantárgyi rendszere erősíti ezt a folyamatot. Azzal, hogy nagyobb teret kapnak az embertudományok (biológia, egészségtan, pszichológia, ökológia, jog, etika, stb.) elősegítjük az ember és a társadalom jobb megértését. Ezek az ismeretek az összehasonlító önreflexió, az éntudat fejlődésének forrásaivá válnak.
----------------	--

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanuló személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze. Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- a tanulók **erkölcsi** nevelése
Feladat: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása. Az olvasás iránti igény felkeltése.
- a tanulók **értelmi** nevelése
Feladat: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.
- a tanulók **közösségi** (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése:
Feladat: A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása, az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása.
- a tanulók **érzelmi** (emocionális) nevelése
Feladat: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
- A tanulók **akarati** nevelése
Feladat: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.
- A tanulók **nemzeti** nevelése
Feladat: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése. Az identitástudat kialakítása, megerősítése.
- A tanulók **állampolgári** nevelése
Feladat: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való önzetlen részvételre.
- A **család és a szülő szeretetére** nevelés
Feladat: A tanulóknak a családjuk iránti szeretet és tisztelet elmélyítése. Osztályfőnöki órákon beszélgetés arról, hogy milyen szülői áldozatokkal és felelősséggel jár a gyereknevelés.
- A tanulók **munkára** nevelése
Feladat: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátásra és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

- A tanulók **testi** nevelése
Feladat: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.
- Az éntudat fejlesztése, a személyiségfejlesztés alapján az **önismeret**, a reális énkép kialakítása
Feladat: A diák fogadja el önmagát olyannak, amilyen. Fogalmazza meg, milyenné szeretné válni, majd ebből kiindulva fejlődjön, változzon.

3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

3.1 Az egészségfejlesztés iskolai feladatai - Egészségfejlesztési program.

A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokat az **Iskolai Egészségnevelési és Egészségfejlesztési Program** foglalja össze, amely a pedagógiai program **melléklete**.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra) történik.

4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

4.1 A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

A szociális értékrend szociális motívumainak fejlesztése

Motívumok	Feladatok	Eljárások
Szociális hajlamok Kötődés Ragaszkodás, szeretet Rangsorképzés Csoportképzés Birtoklás Párképzés Szexualitás Utódnemzés	<p>A szociális kompetencia fejlesztése. Erősíteni kell a tanulók kötődését a családhoz, csoporthoz, osztályfőnökhöz. A szeretet a kötődés érzelmi megtestesítője, aminek megnyilvánulása ne legyen szégyen.</p> <p>Ki kell alakítani azokat az iskolai sajátosságokat, amelyek olyan rangsorképző tulajdonságokat hordoznak, amelynek alapján mindenkinek megvan az előbbre jutás lehetősége. Olyan hovatartozási kötődések kialakítása, amelyek nem a másik csoport lenezésében, előítéletben, szembenállásban nyilvánulnak meg, hanem megértésben.</p> <p>A megosztás, felajánlás, adakozás, ajándékozási hajlam rendszeres művelésével kell a birtoklás öröklött hajlamát szabályozni.</p> <p>A családi életre nevelés feladatai: a családmodellek megismerése.</p>	<p>A tanulókat, családi viszonyaikat meg kell ismerni az osztályfőnöknek és a nevelőknek. Irodalmi és történelmi minták.</p> <p>Osztálytársak ünnepeinek (névnap, születésnap) megünneplése. Közös készülés iskolai és nemzeti ünnepekre.</p>

<p>Szociális attitűdök és meggyőződések</p> <p>Tanult motívumok (érzelmek: empátia, megértés, együttérzés, részvét, stb.)</p> <p>Meggyőződések (elfogadó-elutasító)</p>	<p>Ki kell emelni azokat a legfontosabb magatartási, viselkedési módokat, szociális, történelmi, vallási eseményeket, szimbólumokat, amelyek iránt pozitív vagy negatív attitűdök kialakítását tartjuk szükségesnek.</p> <p>A meggyőződések igazolt ismeretekkel kell erősíteni. Az emberekre, etnikumokra, nemzetekre vonatkozó szociális meggyőződések pozitív, elfogadói irányba kell fejleszteni. Az előítéletes meggyőződések, általánosítások hibás voltát irodalmi, történelmi, napi politikai példákkal kell indokolni.</p>	<p>A pozitív attitűdöket kellemes élményekkel, ismételt megerősítéssel kell kialakítani.</p> <p>A negatív attitűdöket kellemetlen, irodalmi, történelmi, olvasmány élményekkel kell kialakítani – szembe állítva velük a pozitív attitűdöket.</p>
--	---	---

A szociális képességrendszer fejlesztése

Képességek	Feladatok	Eljárások
<p>Szociális komponenskészletek Szokások, minták</p> <p>Szociális készségek pl.: kapcsolatteremtés empátia, tolerancia, érdekelemző-egyeztető, elismerés-bírálat, konfliktuskezelés, vitakészség, alkalmazkodás, szervezőkészség, vezetői készség, kooperáció</p> <p>Szociális ismeretek</p>	<p>A szociális kompetencia fejlesztése. A személyiségfejlesztésben nagy szerepe van az észlelhető, elsajátítható szociális mintáknak. Ellenpólust kell mutatni a tömegkommunikációs eszközökből áramló antiszociális mintákkal szemben.</p> <p>Az eredményes fejlesztéshez lehetővé kell tenni a szociális képességek működését, a segítséget, a szociális kommunikációt, együttműködést, demokratikus vezetést, tisztességes versenyzést. Önálló munkavégzés, munkaszervezés.</p> <p>A nevelés - oktatás mind több területén kell alkalmazni a kooperatív tanulás módszereit.</p> <p>Szociális és állampolgári kompetencia fejlesztése.</p> <p>A szociális ismeretek alapvető iskolai forrása az irodalom és történelem tantárgy ismeretanyaga. Új ismeretanyagban: társadalmi, gazdasági ismeretek, állampolgári ismeret.</p>	<p>Személyes példamutatás, történelmi, irodalmi példák. Spontán és mesterséges szituációk, a drámapedagógia eszközeinek bevezetése.</p> <p>Diákönkormányzat működtetése. Csoportos munkavégzés, együttműködés, iskolai hagyományápolás. A közösségi rendezvényekkel az együttléteket élményszerűvé kell tenni. Demokratikus elvű tanár-diák kapcsolat.</p>
<p>A szociális kommunikáció Érzelmi kommunikáció</p> <p>Szóbeli kommunikáció</p>	<p>A nyelvi kompetencia fejlesztése. Alapvető feladat a gyakori érzelmi kontaktus és a környezet érzelmi kommunikációjának pozitív megnyilvánulásainak erősítése. Dominánsan pozitív érzelmi légkört kell a tanulóközösségekben kifejleszteni. Ez tartja fenn a személyiség biztonságérzetét.</p> <p>Tudatos fejlesztése szükséges az egyes verbális komponenseknek (meggyőzés, feladatadás, utasítás, beszámoló, elismerés, bírálat, stb.)</p>	<p>Az elmarasztaló érzelmi reagálások is bizalomra, szeretetbe ágyazódjanak. Konfliktuskezelő technikákat kell alkalmazni az iskolai nevelés minden területén. A nevelőtestület tagjait megismertetjük az EQ fontosságával és eljárásaival. A számonkérési formák között növelni kell a szóbeliséget. Szituációs gyakorlatok</p>

<p>A szociális érdekérvényesít és fejlesztése</p>	<p>Az iskola feladata, hogy a megfelelő műveltségi területekről az alkalmas mintákat kiemelje, azokkal az életkori sajátosságoknak megfelelően szembesüljenek a tanulók.</p>	<p>Irodalmi, történelmi példák filmélmények bemutatása.</p>
<p>A segítőképeség</p>	<p>Alkalmazni kell a mindennapi iskolai életben az együtt cselekvést, közös feladatmegoldást. A tanulónak legyen elegendő alkalmuk a segítő együttműködést gyakorolni.</p>	<p>Alkalmazni kell a kooperatív tanulást: pl. tanuló párok létrehozásával.</p>
<p>Az együttműködési képesség</p>	<p>Kooperatív technikák, projekt-oktatás.</p>	<p>pl. tanuló párok létrehozásával.</p>
<p>A vezetésképeség</p>	<p>Mivel a pedagógus-tanuló viszony szükségszerűen vezető- vezetett kölcsönhatás, de képessé kell hogy tegye a tanulót a helytállásra – ezért segítő vezetésként kell működnie.</p>	<p>A diákönkormányzat tervező, szervező feladatainak nevelői segítése, döntéseik előkészítése.</p>
<p>Az önkormányzás képessége</p>	<p>Ebben a folyamatban a segítő vezetés, a demokratikus vezetés és az együttműködés szabályainak egymást támogatva kell működniük.</p>	<p>Közös kulturális, sport és szabadidős programokat kell szervezni az egyes közösségfajták számára, minél sokrétűbb közösségi élményszerzési lehetőséggel.</p>
<p>Az előző képességek alapján működő közösségek fejlesztése</p>	<p>Ez a segítő életmódra nevelés hatékony mintája. A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy vezetői segítséggel tűzzenek maguk elé célokat, annak elérése érdekében összehangolt tevékenységet folytassanak az elvégzett munkát értékeljék. A közösség tevékenysége épüljön be az iskola tevékenységi rendszerébe. Élményszerűvé kell tenni a közösségi követelményeket. A közösség véleménye váljon az egyén magatartásának szabályává. A közösség keltse fel az egyén aktivitását.</p>	<p>A versenyzés, harc pozitív és negatív módjainak összehasonlítása, értelmezése különféle sport- és történelmi példákon.</p>
<p>Az előző képességek alapján működő közösségek fejlesztése</p>	<p>A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartásokhoz: a gyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes személyiséggé válásig. A felelősi feladatok közvetlen ellenőrzés nélküli teljesítésének megvalósítása. A közös tevékenység egyes mozzanatainak megszervezésére való megtanítás. A pedagógus szerepének csökkentése. A fegyelem továbbfejlesztése, a felelősség alapjainak lerakása, a segítség közösségi indítékainak növelése.</p>	<p>A versenyzés, harc pozitív és negatív módjainak összehasonlítása, értelmezése különféle sport- és történelmi példákon.</p>
<p>A versenyzés képességének fejlesztése</p>	<p>Az iskola feladata a segítő versengés képességének kifejlesztése a tényleges versengési lehetőségek gyarapításával. El kell ismerni, ill. meg kell követelni a szabályozottság, az esélyesség és a segítség (fair play) megtartását. Kezdeményezőképeség, vállalkozói kompetencia fejlesztése.</p>	<p>A versenyzés, harc pozitív és negatív módjainak összehasonlítása, értelmezése különféle sport- és történelmi példákon.</p>

4.2 Az iskolai hagyományápolás mint közösségfejlesztés

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

A közösségfejlesztés megvalósulását az osztályhoz, az iskolához a különböző korcsoportokhoz való tartozás erősítését a tanórákon kívül a következő területeken látjuk megvalósíthatónak.

A gimnázium hagyományőrző tevékenységei:

- Fontos feladat az iskola névadójának, II. Géza király emlékének ápolása. Ezt szolgálja az évenként megrendezésre kerülő Géza-nap, illetve a megyei művelődéstörténeti és szavalóverseny és a tehetséges diákok bemutatkozása a Géza-gálán. A Géza-tusa versenyen a környék általános iskolásai mérhetik össze tudásukat. A Géza-napon megválasztott 11. évfolyamos „Géza király” és „Eufrozina királyné” megkoronázása minden évben megrendezésre kerül. Évenként Géza-bált szervezünk az iskolát támogató magánszemélyek és közösségek illetve szülők és diákok számára.
- A négy, öt vagy hat éves kiemelkedő tanulmányi és közösségi munka elismeréseként az arra érdemes 12. évfolyamos diák(ok) a ballagási ünnepélyen Géza-plakettet kap(nak).
- A ballagási ünnepségen adjuk át a legkiemelkedőbb sportteljesítményt nyújtó végzős tanítványunknak, az életmentés közben tragikusan elhunyt diákunk, Szücs Péter emlékére alapított díjat.
- Minden tanév folyamán iskolai ünnepélyeket, illetve megemlékezéseket tartunk.
- Hagyományos középiskolai rendezvényeink: induló osztályok közösségformáló programjai tanévkezdés előtt (szecskatábor, kirándulás, vetélkedő, ismerkedés a város nevezetességeivel, szecskabál – tekintettel a sok bejáró tanulóra)
- Ünnepségek alkalmával gimnáziumunk minden tanulója iskolai egyenruhát visel, mely az együvé tartozást fejezi ki – ezzel is erősítve az egy közösséghez való tartozás érzését.

Tudományos Diákkör: Az iskolában Tudományos Diákkör működik, melynek hagyományos rendezvényei a következők, ezzel is erősítve a különböző korosztályú tanulók közösséghez tartozását: előadássorozat szervezése, versenyeztetés, felolvasó ülések rendezése, színházlátogatások, túrák, kirándulások szervezése.

Az adott tanév történéseit, eseményeit CD-re, DVD-re rögzítjük, havonta a városi újságban, a Cikádor újságban beszámolunk róla, év végén évkönyvünkben megjelentetjük. A gimnázium honlapján rendszeresen frissítjük az anyagot.

4.3 A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

Diákönkormányzat – DÖK:

A tanulók és a tanulóközösségek képviselőit, érdekvédelmére, a tanórán kívüli szabadidős tevékenység segítésére az iskolában diákönkormányzat működik, amelyet a diákok által megválasztott vezetőség irányít. Képviselői jelen lehetnek az iskolaszéki megbeszéléseken, a szóbeli érettségi vizsgán stb. Igyekszünk bevonni a fiatalokat és ezzel érdekeltté tenni a döntések előkészítésébe, ehhez a megfelelő információáramlást biztosítjuk (összekötő tanár, igazgató útján, diákközgyűlés).

Tevékenységüket a diákok javaslata alapján az iskola igazgatója által megbízott tanár segíti. Munkájukat éves munkaterv alapján végzik, szervezeti és működési szabályozásuk az SZMSZ mellékletében található.

4.4 A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

- Tanulmányi kirándulások: Az osztályfőnökök kísérő tanár segítségével, a nevelőmunka és közösségfejlesztés céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek. A szervezésbe, a kirándulásra készüléskor bevonják a diákokat is. Ugyanezen célok megvalósítását szolgálják az iskolai szintű kirándulások is.

5 A pedagógusok feladatai, az osztályfőnök feladatai

5.1. A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. *A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.*

- a tanítási órákra való felkészülés
- a tanulók dolgozatainak javítása
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken
- iskolai kulturális és sportprogramok szervezése
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása

5.2. Az osztályfőnököt az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti az osztályban tanítók munkáját. Kapcsolatot tart az osztályba járó diákok szüleivel.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Nyomon követi a tanulók közösségi szolgálatának teljesítését.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: E-napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
- Az osztálytermék rendben tartását és dekoráció kialakítását felügyeli.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványaival foglalkozó tanárokkal és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (gyermekvédelmi felelős, gyámügyi munkatárs, stb.) Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart, rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében. Az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, segélyezésére, büntetésére.
- Nevelő - oktató munkájához tanmenetet készít.
- Különös figyelmet fordítson a tanulók egészségnevelésére.

6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

6.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Intézményünkben közösen vállalt célok egyik meghatározó eleme a kompetenciafejlesztés. A tanuló a képességek, készségek és ismeretek meghatározott szintjét magával hozza a családból, melyek fejlesztése kiemelt feladatunk.

A tehetség és képességek kibontakoztatásában az intézmény valamennyi pedagógusa részt vesz. Legfontosabb feladatnak tekintjük a tehetségek felismerését, ápolását, a tanulók egyéni képességeinek kibontakoztatását.

E tevékenységek szinterei:

A gimnáziumban a tehetséggondozás differenciálással kezdődik. Ennek megvalósulási területei:

- orientációs csoportok indítása (közép- és emeltszintű érettségire való felkészítés)
- nívócsoportos oktatás (nyelvi, matematika)
- szakkörök, középfokú nyelvvizsgára előkészítők
- iskolai sportkör (labdarúgás, asztalitenisz, stb.)
- versenyek, vetélkedők, pályázatok
- rendhagyó órák rendhagyó helyszínen (múzeum, irodalmi kávéház) ill. meghívott előadókkal
- egyéb szabadidős foglalkozások (színház, operalátogatás, múzeumlátogatás, kiállítás szervezése, kézműves szakkör)
- a továbbtanulási lehetőségek időben elkezdett feltérképezése, célirányos felkészítés, tudatos pályaválasztás (pályaválasztási felelős, osztályfőnök, EDUCATIO kiállítás megtekintése 10-12. évfolyam, pályaaorientációs nap 7-10.)
- az iskolai könyvtárak, valamint az intézmény más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás segítése;
- a valamely területen tehetséges SNI-s tanulók célirányos fejlesztése.

6.2 A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A tanulási kudarcnak kitett tanulók segítése érdekében elsődleges feladatunknak tekintjük:

- a probléma időben történő észrevételét, a diagnosztizálást, szakemberek bevonását (pszichológus, kineziológus, logopédus, nevelési tanácsadó)
- az okok feltárását
- a szükséges intézkedések megtételét
- a segítő programok megtervezését

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítik a kompetencia alapú oktatási program egyes eljárásai:

- kooperatív csoportmunka alkalmazása heterogén csoportban – az egymástól való tanulás biztosítása, differenciált rétegmunka alkalmazása
- a verbális és vizuális információhordozók együttes alkalmazása a tanítás folyamán
- IKT eszközök, iskolai könyvtár könyvállományának használata
- tevékenységközpontú pedagógiai módszerek, eljárások alkalmazása
- az önértékelés és csoportértékelés alkalmazása
- hatékony tanulási technikák alkalmazása
- egyéni fejlesztési tervek alkalmazása, felzárkóztató, szintre hozó foglalkozások szervezése megfelelő szintű csoportba való osztás

A megelőzés érdekében a Nevelési Tanácsadó munkatársai segítenek a szülők felvilágosításában, szakmai segítséget nyújtanak a problémák felismerésében. Az intézményrendszer szabályozott folyamatainak egyike a Nevelési Tanácsadóhoz történő irányítás, az onnan való visszajelzés.

A tanulási nehézségek enyhítését, a felzárkóztatást az oktatási intézményegységekben az egyes tantárgyakhoz kapcsolódó délutáni különfoglalkozások, a korrepetálások és képesség-kibontakoztató foglalkozások jelentik.

6.3 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

A beilleszkedési, magatartási nehézségek általában szocializációs zavarok vagy egészségügyi okok miatt alakulnak ki.

Feladataink ennek megfelelően:

- A magatartási és beilleszkedési zavarok korrekciójának érdekében elsődleges a gyermekek fejlődését veszélyeztető okok feltárása. Diagnosztizálás, a tünetek megfigyelése, elemzése, a lemaradások területeinek feltárása, az okok felderítése.
- Szoros kapcsolattartás az iskolaorvossal, védőnővel, családgondozóval, Gyermekjóléti Szolgálattal, a Nevelési Tanácsadó szakembereivel.
- Egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- Felzárkóztató foglalkozások szervezése.
- A tanárok és tanulók személyes kapcsolatainak erősítése.
- A szülők szemléletformálása, szoros kapcsolat a családdal.
- A fiatalok otthoni életformájának, ellátásának figyelemmel kísérése.
- Esélyegyenlőség, sokrétű tevékenységformák biztosítása.
- Személyre szabott tanulás, tanítás.
- Fejlesztő programok kidolgozása.
- Speciális szakember segítségének biztosítása.
- Differenciált képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- Nyugodt, kiszámítható, következetes nevelői magatartás.
- Kiscsoportos foglalkozások.
- Felzárkóztató foglalkozás, korrepetálás.
- Rövid, tömör, világos utasítás.
- Egységes nevelői követelménytámasztás.
- Szülő-gyermek kapcsolat erősítése, dicséret, pozitívum elmondása.
- A családok nevelési gondjainak segítése (tanácsadás, előadás, fogadóóra, nyílt nap).
- Oldott, szorongásmentes légkör biztosítása.

7. Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása

A gazdasági és társadalmi változások következtében tömegméretekben jelentkező és a családok életében felhalmozódó problémák hatnak a fiatalok nevelésére és gondozására.

Az ifjúságvédelemi problémák feltárásának célja, hogy a tanulók problémáit az intézmény minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. Alapvető feladat a családi nevelésből, a környezetből fakadó intenzív ártalmak, zavarok kiküszöbölése, enyhítése. Fontos, hogy a pedagógia minden területén a prevenció gyakorlata érvényesüljön. Olyan pszichés körülményeket kell biztosítanunk, amelyekben a tanulók jól érzik magukat.

Intézményünkben a gyermek- és ifjúságvédelemi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelemi felelősök működnek, aki az osztályfőnökkel, a védőnővel és a Gyermekjóléti és Családsegítő Központtal közösen szeptember hónap folyamán egy átfogó felmérést végeznek az iskola tanulóinak szociális helyzetéről. Az érintett szervekkel a kapcsolattartás folyamatos, ill. havi rendszerességgel esetmegbeszélésekre kerül sor. Az itt szerzett információk alapján a rászoruló fiatalokat nyilvántartásba veszik, és az egész tanéven keresztül figyelik és segítik.

Ezen tanulók támogatást kapnak, ingyen tankönyv, étkeztetéskor (menzadíj 50%), valamint iskolánk alapítványa támogatást ad nyelvi táborok, kirándulások, nyelvvizsgák megvalósításához.

Az ifjúságvédelemi tevékenység részeként rendszeresen napirendre kerülnek a 7-13. évfolyamos korosztályt leginkább érintő és veszélyeztető tényezők: dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer-fogyasztás, a jelenkor járványos megbetegedései, leginkább a megelőzésre helyezve a hangsúlyt- külső szakemberek bevonásával. Ezekkel a problémákkal foglalkozunk az osztályfőnöki órán vendégelőadók meghívásával (rendőr, orvos, egészségügyi előadó, védőnő). Ezen programok célja, hogy tudatosítsa a fiatalokban a szerek káros és romboló hatását, mely kihat az egyénre, a családra, az egész társadalomra. A lelki eredetű problémák elszaporodása miatt fontos a rászoruló tanulók mentálhigiéniai szakemberhez való irányítása. Mivel a legfontosabb láncszem a család, emiatt sokkal szorosabb a kapcsolat a rászoruló családokkal. Erre szolgálnak a közös és a rendkívüli szülői értekezletek, a családlátogatások és a fogadóórák. A gyermek- és ifjúságvédelem érdekében intézményünk együttműködik az illetékes

- Gondozási Központtal,
- polgármesteri hivattal,
- gyermekorvosokkal,
- továbbá a gyermekvédelemben résztvevő szervezetekkel

A **gyermek- és ifjúságvédelem céljainak** megvalósítását szolgáló tevékenységeink:

- személyes, egyéni tanácsadás (szülőnek, diáknak), szülővel való együttműködés
- korrepetálások, szintre hozó foglalkozások
- szabadidős tevékenységek **szervezése** (szakkörök, fakultációk, sportolási lehetőségek, internet használat, könyvtár, stb.)
- a pályaválasztás segítése
- egyéniségvédő és mentálhigiénés programok szervezése szakemberek bevonásával.
- egészségügyi szűrővizsgálatok, védőoltások megszervezése
- iskolai étkezési lehetőség
- A tanulók és a szülők számára a gyermekvédelemi feladatot ellátó fontosabb intézmények (gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, drogambulancia, lelki segély szolgálat) címének és telefonszámának (kék szám) közzététele.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A szociális nehézségekkel küzdő vagy ideiglenesen nehéz anyagi helyzetben került gyermekek felderítése alapvető feladatunk.

A szociális hátrányok enyhítését az alábbiak szolgálják:

- Felvilágosítás nyújtása a szociális juttatások lehetőségéről.
- Természetbeni juttatások (kedvezményes étkeztetés).
- A szociokulturális hátrányok enyhítése (tanácsadás, a szabadidő kulturált eltöltésének biztosítása, pályaorientáció, felvilágosító, felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások szervezése, diákétkeztetés).

A hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- a családi mikrokörnyezet feltérképezése, a megfelelő intézkedések megtétele
- a családi házon kívüli környezet megismerése
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivattal, bejáróknál a környező települések megfelelő szakembereivel, a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal, a Vöröskereszttel és más társadalmi szervezetekkel, hogy a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

8. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

Az iskola belső döntési mechanizmusában a tanulók a diákönkormányzaton keresztül vehetnek részt. Az Nkt., valamint a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet részletesen szabályozza azokat a területeket, ahol a diákönkormányzat véleményét be kell szerezni.

A diákönkormányzat az iskola nevelési-oktatási célkitűzéseinek megvalósítását az életkori sajátosságok figyelembevételével, sajátos eszközökkel, a tanulói aktivitás és öntevékenység fejlesztésével segíti.

A diákönkormányzat éves munkaterv alapján dolgozik. Tevékenysége során törekszik a tanulmányi munka fejlesztésére, közreműködik a színvonalas kulturális- és sportélet megszervezésében és a tanulóközösség érdekvédelmében, gyakorolja a tanulóközösség és saját jogosítványait.

A diákönkormányzat vezetője beszámolási kötelezettséggel tartozik a végzett munkáról az öt megválasztó közösségnek, tájékoztatási kötelezettsége van iskolavezetés és nevelőtestület felé.

Az iskola diákönkormányzatának a tantestület által jóváhagyott szervezeti és működési rendje az SZMSZ melléklete. Az iskolai diákönkormányzat élén a működési rendjében meghatározottak szerint választott iskolai diákbizottság (IDB) áll. A tanulói ifjúságot az iskola vezetősége és a nevelőtestület előtt az IDB képviseli. A diákönkormányzat tevékenységét az iskolai diákmozgalmat segítő tanár támogatja és fogja össze. A diákönkormányzat az említett pedagóguson keresztül is érvényesítheti jogait.

A diákközgyűlés (iskolagyűlés) az iskola tanulóinak legmagasabb tájékoztató-tájékoztató fóruma, amely a tanulóközösségek által megválasztott küldöttekből áll. A diákközgyűlésen lehet közérdekű észrevételeket, javaslatokat, kritikai megjegyzéseket tenni. A diákközgyűlés az igazgató által, illetve a diákönkormányzat működési rendjében meghatározottak szerint hívható össze.

8.1. A diákönkormányzat tisztségviselői:

a) Diákképviselők:

- osztályonként két választott osztályképviselő

b) Felnőtt segítők, vezetők:

- diákönkormányzatot segítő nevelő
- A diákvezetők véleményét, javaslatát, észrevételeit a felnőtt vezetők továbbítják a nevelőtestülethez.

8.2. A diákönkormányzat működése

A Diáktanács az osztályonkénti képviselők testülete; havonta tart megbeszélést a soros feladatokról.

Döntési joga van:

- a diákság közösségi életének tervezésében, szervezésében, ellenőrzésében és értékelésében.
- egy tanítási nap programjáról.

Egyetértési joga van:

- a házirend kialakításában, az SZMSZ diákokat érintő kérdéseiben, a tanulók fegyelmi és jutalmazási szabályzatának kialakításában.

Véleményezési joga van:

- a tanév rendjének meghatározásában; a szabadidős, tanórán kívüli programok szervezésében, lebonyolításában; meghirdetett versenyek, pályázatok értékelésében; a tanulók kitüntetésében, jutalmazásában, büntetésében; fegyelmi eljárások lebonyolításában.

Javaslattevő joga van:

- minden, a diákok jogait és kötelességeit érintő kérdésekben.

A diákönkormányzat feladata és jogköre néhány területen az ellenőrzés és értékelés is.

Ezek a következők:

- osztályönkormányzatok tevékenysége.
- A “Bátaszék Város jó tanuló- jó sportoló” díjra ajánlás, amely elismerésre a DSK vezetőségével, a tantestülettel együtt teszünk javaslatot;

9. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

Együttműködési formák

Az iskolai közösségek és kapcsolati formák

Az iskolaközösség: az alkalmazotti, szülői és tanulói közösségek összessége.

Az alkalmazotti közösség: az iskola nevelőtestületéből és az intézménynél közalkalmazotti jogviszonyban álló technikai, adminisztratív dolgozókból áll.

A diákönkormányzat.

Az osztályközösség: Az osztályközösség az iskola diákönkormányzatának legkisebb egysége: megválasztja az osztály képviselőit és küldötteket delegál az iskola diákönkormányzatának vezetőségébe és a diákközgyűlésbe - így dönt saját diákképviseléről.

Az osztályközösség vezetője: az osztályfőnök. Az osztályközösség élén mint pedagógus vezető, az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt az igazgatóhelyettes javaslatát figyelembe véve az igazgató bízza meg. Az of. jogosult az osztályában tanító pedagógusok mikroértekezletét összehívni, levezetni. Az osztályfőnöki feladatra történő kijelölés szabályai: A megbízásnál a nevelő pedagógiai felkészültsége az elsődleges szempont. Az osztályfőnök megbízatása idején szaktanárként is minél több időt tölthessen együtt tanítványaival.

A belső kapcsolattartás általános formái és rendje: Az iskola különböző közösségeinek tevékenységét - a megbízott pedagógusvezetők, a választott közösségi képviselők segítségével - az igazgató fogja össze. A kapcsolattartás rendszeres formái: értekezletek, fórumok, iskolagyűlés, tanácskozások, nyílt napok, fogadóórák.

A rendszeres és konkrét időpontokat az iskola éves munkaterve tartalmazza, amellyel minden pedagógus rendelkezik. Az alkalmi időpontok a hirdető táblákon jelennek meg

9.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A diákokkal való kapcsolattartás legfontosabb fóruma a diákönkormányzat, amely alkalmi módon tart ülést. Ezen kívül a diákok rendszeres tájékoztatására szolgál a folyosói faliújság, az iskola honlapja, valamint a szóban és írásban történő hirdetések.

9.2. A szülők közösségét érintő együttműködési formák:

A szülőkkel való kapcsolattartás a következő fórumokon történik: Intézményi Tanács, fogadóóra, szülői értekezlet. Az osztályfőnök közvetlenül vagy a diákok közvetítésével tartja a kapcsolatot a szülővel.

- Feladatunk, hogy a családi nevelést kiegészítve, vele összhangban gondozzuk, ápoljuk, védjük, neveljük és fejlesszük a ránk bízott tanulókat.
- Az együttműködés alapvetően a szülő és a pedagógus folyamatos információcseréjén alapszik. Az együttműködés során közösen kell törekedni a céljainkban megfogalmazott normák elfogadtatására, a kulturált viselkedés kialakítására, a deviáns magatartás megelőzésére. Biztosítani kell a szülői szervezet részvételét az iskola közösségformáló programjában.
- Az osztályfőnök írásbeli tájékoztatást ad a szülői értekezletek, ill. fogadóórák időpontjáról (az E-naplóban). Az osztályok szülői közössége számára a szülői értekezleteket az osztályfőnök tartja.
- Ezekben a tanév rendje, az osztály általános tanulmányi, neveltségi állapota, a jobb tanulmányi és neveltségi állapot eléréséhez szükséges feladatok összhangolása kerül napirendre. Az aktuális osztályt érintő eseményekre történő felkészülés (pl. kirándulás), a továbbtanulással kapcsolatos információcsere, az országos és helyi közoktatás-

politika alakulása, változása szintén témája egy-egy szülői értekezletnek. Hasonlóképpen a szülői értekezleten ad az iskola tájékoztatást: az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről, a helyi tanterv követelményeiről, az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról. A szülők kérdéseit, véleményét, javaslatait összegyűjti az osztályfőnök és továbbítja az iskola igazgatósága felé. Rendkívüli szülői értekezletet az of. és a szülői munkaközösség vezetője hívhat össze - a felmerülő problémák megoldására.

- A gimnázium az éves munkatervben rögzíti a fogadóórák és a szülői értekezletek időpontját. A fogadóórán kívüli időpontban egyeztetés után is lehetséges a szülő és nevelő találkozása.
- Az új típusú tanulásszervezési eljárások alkalmazása során – projekt, témahét, erdei iskola – a szülőket, a tevékenységek megvalósításához kapcsolható egyéb partnereket bevonjuk az így szervezett tanulási-tanítási folyamatba.
- **K**apcsolattartás a KRÉTA rendszeren, valamint az osztályfőnök és a szülők között kialakított elektronikus kapcsolattartási formában történik. A tanulmányi rendszeren keresztül lehetősége van a szülőnek, törvényes képviselőnek az ügyek elektronikus benyújtására és ügyintézésre.

10. A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabálya

A vizsgaszabályzat célja

A vizsgaszabályzat segítségével minden tanulóra érvényes lehetőségeket biztosítunk ahhoz, hogy tanulmányaikat ismétlés nélkül folytathassák, vagy más intézményekből érkezve a különbségeket áthidalhassák. Iskolánk lehetőséget biztosít a tehetséges tanulók számára, hogy a tanulmányok lerövidítésével előrehozott (érettségi) vizsgát tehessenek. Ennek előfeltétele, hogy a(z) érettségire bocsátáshoz szükséges) tantervi követelményeket teljesítsék. A tanévre lebontott tantervi követelményeket az intézmény helyi tanterve tartalmazza.

10.1. A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javító- és pótló vizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

10.2. Az értékelés rendje

A szaktanár által összeállított feladatok megoldását, teljesítését minimum háromtagú vizsgabizottság értékeli. Az értékelésnek meg kell felelnie az évfolyamra megállapított követelményeknek.

10.3. A vizsgatárgyak részei

Írásbeli, szóbeli, gyakorlati.

10.4. A vizsgatárgyak követelményei

Minden tantárgy adott évre vonatkozó helyi tantervi követelményei.

10.5. Vizsgatípusok

10.5.1. Osztályozóvizsga

Osztályozó vizsgát tehet a tanuló:

- ha felmentést kapott a tanórai foglalkozások alól;
- ha tanulmányi kötelezettségeinek az előírtnál rövidebb idő alatt tesz eleget;
- ha igazolt és igazolatlan hiányzása több 250 óránál, és a tantestület lehetőséget ad a jogszabályok szerint az osztályozó vizsgára;
- ha felkészültségről független vizsgabizottság előtt ad számot.

Az osztályozó vizsga időpontját az igazgató jelöli ki a 20/2012. (VIII.31.). EMMI r. 65 § (1) bekezdése alapján.

Az osztályozóvizsga előírásai:

- Az osztályozó vizsgát bizottság előtt kell tenni
- Tagjai: szaktanár, munkaközösség-vezető, igazgató, illetve igazgató helyettes.
- Az osztályozóvizsgákat a tanítási év utolsó napjáig meg kell szervezni.
- A sikertelen osztályozóvizsgát a tanuló a javítóvizsgán a továbbhaladás érdekében kijavíthatja.
- Jellegétől függően írásbeli, szóbeli illetve gyakorlati részből áll.
- Az osztályzatot a bizottság állapítja meg.

5.1.2. Javítóvizsga

- Javítóvizsgát az a tanuló tehet, aki 7-12. évfolyamon a tanév végén elégtelen osztályzatot kapott, legfeljebb három tantárgyból;

A javítóvizsgák előírásai:

- A javítóvizsgát az iskola pedagógusaiból alakított bizottság előtt kell tenni. A bizottság tagja: szaktanárok, osztályfőnök, igazgató, vagy helyettese;
- A javítóvizsgáról jegyzőkönyvet kell felvenni;
A javítóvizsga időpontja: a tanév előkészítésének időszakában, a tanév rendjében előre meghatározott napon kerül lebonyolításra, a 20/2012. sz. EMMI r. 64 § (8) bekezdése alapján.
- Az időpontjáról, helyéről és a vizsga pontos követelményeiről a tanulót illetve a szülőt értesíteni kell;
- A javítóvizsga eredményét az osztályfőnök írja be az anyakönyvbe és a bizonyítványba, a záradékot az osztályfőnök és az igazgató írja alá;
- A javítóvizsga helye az iskola, ahonnan a tanulót javítóvizsgára utasították. Amennyiben más helységbe költözik, új iskolájában is tehet javítóvizsgát.
- A vizsga eredményét a bizonyítványban tünteti fel a vizsgáztató iskola;
- A javítóvizsga nem ismételhető;
- Azt a tanulót, aki az osztályozó, ill. javítóvizsgán nem jelent meg – hacsak távollétét betegsége vagy halaszthatatlan ügy miatt igazolják - úgy kell tekinteni, mintha sikertelen vizsgát tett volna.
- Igazolt távollét esetén a tanulóval egyeztetett időpontban kell kijelölni számára a javítóvizsga új időpontját.

10.5.3. Különbözeti vizsga

- Más iskolából átjelentkező tanulóknak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló valamely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.
- A különbözeti vizsgát a tanév első félévét követő héten, illetve az osztályozóvizsgák időszakában lehet letenni.

11. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének helyi szabályai

Más iskolából átjelentkező tanulóknak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Fegyelmivel átvett gyermek esetére ugyanúgy vonatkozik a különbözeti vizsga kötelezettsége, emellett hat hónap türelmi időt állapítunk meg. Ha ennek ideje alatt a tanuló nem felel meg a magatartási követelményeknek, akkor javasoljuk a szülőnek gyermeke másik iskolába való átvitelét.

12. A felvételi eljárás különös szabályai

A hatosztályos gimnáziumi képzés induló évfolyamára az a tanuló vehető fel, aki a hatodik osztályt sikeresen elvégezte és a 14. életévét nem töltötte be. A hagyományos gimnáziumi képzés induló évfolyamára az a tanuló vehető fel, aki a nyolcadik osztályt sikeresen elvégezte. Az iskolába való felvétel a tanulmányi eredmény alapján – a jelentkezés függvényében –, valamint az esetleges versenyeredmény(ek) beszámításával történik.

A beiratkozást a tanuló az iskola által meghatározott időben, személyesen vagy (kiskorú tanuló esetén) a szülő útján teheti meg. A beiratkozás az általános iskolai bizonyítvány birtokában, június hónapban történik. A belépő évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a tanuló születési anyakönyvi kivonatát vagy személyi igazolványát és laccímkarttyáját
- a tanuló általános iskolai bizonyítványát,

13. Osztályszervezés, az osztályba/csoportba sorolás elvei

1. Az osztályba, csoportba sorolásnál fontos szempont az esélyegyenlőség elve, ami azt jelenti, hogy az azonos évfolyamon működő párhuzamos osztályok között a lemorzsolódással veszélyeztetett, illetve a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, az egyéni munkarenddel rendelkező tanulók aránykülönbsége nem haladhatja meg a 25% pontot.

2. Az emelt szintű nyelvi érettségi felkészítő csoportba jelentkezésnek feltétele a legalább 4-es szintű előrehozott érettségi vizsga, vagy 50%-os eredménnyel teljesített próbaérettségi.

14. Az iskola külső partnerei

Az intézményi munka megfelelő szintű irányításának érdekében a következő partnerekkel, szervezetekkel tartunk kapcsolatot:

- az önkormányzati képviselőtestületekkel,
- térségi, megyei, régiós szakmai szervezetekkel,
- a területileg illetékes nevelési tanácsadóval,
- a területileg illetékes tanulási képességet vizsgáló és rehabilitációs intézménnyel,
- a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal/Gondozási Központ
- a védőnői és gyermekorvosi hálózattal,/Gondozási Központ
- az intézményt támogató alapítványok kuratóriumával,
- a német és cigány nemzetiségi önkormányzattal,
- közművelődési intézményekkel,
- egyházakkal.

A BÁTASZÉKI II. GÉZA GIMNÁZIUM HELYI TANTERVE 1.1. VÁLASZTOTT KERETTANTERV

1.1.1. A régi és az új helyi tanterv megjelenése tanévenként

Rht = Régi kerettanterv, a 2012-es NAT-nak megfelelő óratervek. A 110/2012. (VI. 14.) Korm.rendelet alapján került bevezetésre 2013. szeptember 1-től felmenő rendszerben.
 Úht = Új helyi tanterv, a 2020-as NAT-nak megfelelő óratervek. Az 5/2020. (I. 31.) Korm. rendeletben megjelent kerettanterv alapján került bevezetésre 2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben.

(Rht – régi NAT szerinti helyi tanterv; Úht – új NAT szerinti helyi tanterv)

Évek/évfolyam	7	8	9	10	11	12
2020	Úht	Rht	Rht	Rht	Rht	Rht
2021	Úht	Úht	Rht	Rht	Rht	Rht
2022	Úht	Úht	Úht	Rht	Rht	Rht
2023	Úht	Úht	Úht	Úht	Rht	Rht
2024	Úht	Úht	Úht	Úht	Úht	Rht
2025	Úht	Úht	Úht	Úht	Úht	Úht

Évek/évfolyam	9	10	11	12	
2020	Úht	Rht	Rht	Rht	
2021	Úht	Úht	Rht	Rht	
2022	Úht	Úht	Úht	Rht	
2023	Úht	Úht	Úht	Úht	

NAT 2012. kötelező tantárgyak és minimális óraszámok 7-12. évfolyamon

Óraterv 7-12. évfolyam						
Tantárgyak	7. évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv	1	2	2	1	1	1
Magyar irodalom -	2	2	2	3	3	3
Német nyelv	3	3	3	3	3	3
Angol nyelv			3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ism.	2	2	2	2	3	3
Etika/Hit- és erkölcsstan	1	1				
Etika					1	
Biológia-egészségtan	2	1		2	2	2
Fizika	2	1	2	2	2	
Kémia	1	2	2	2		
Földrajz	1	2	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1	2	2
Mozgóképkultúra és médiaismeret			1			
Informatika	1	1	1	1		
Technika, életvitel és gyakorlat	1					1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
I.kötelezően választható érettségi tárgy						
II.kötelezőenválasztható érettségi tárgy						
Szabadon tervezhető	3	3	4	4	6	8
Rendelkezésre álló össz. óraszám	31	31	35	36	35	35

Nappali rendszerű nevelés-oktatás óraterve 2013. szeptember 1-től felmenő rendszerben

Óraterv 7-12. évfolyam						
Tantárgyak	7. évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv	1+1	2	2	1	1	1
Magyar irodalom -	2	2	2	3	3	3
Német nyelv	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1
Angol nyelv			3+1	3+1	3	3+1
Matematika	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ism.	2	2	2	2	3	3+1
Etika/Hit- és erkölcsstan	1	1				
Etika					1	
Biológia-egészségstan	2	1		2	2	2
Fizika	2	1	2	2	2	
Kémia	1	2	2	2		
Földrajz	1	2	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1	2	2
Mozgóképkultúra és médiaismeret			1			
Informatika	1	1+1	1+1	1+1		
Technika, életvitel és gyakorlat	1					1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
I.kötelezően választható érettségi tárgy					+2	+2
II.kötelezően választható érettségi tárgy					+2	+2
Rendelkezésre álló össz. órakeret	31	31	35	36	35	35

A szabadon tervezhető órakeret felhasználása:

7. évfolyamon magyar nyelv és irodalom 1 óra, matematika 1 óra, idegen nyelv 1 óra, annak megfelelően, hogy a tanuló melyik idegen nyelvet választotta.

8. évfolyamon 1 óra matematika, 1 óra informatika, 1 óra, idegen nyelv, annak megfelelően, hogy a tanuló melyik idegen nyelvet választotta.

9-10. évfolyamon 1 óra matematika, 1 óra informatika, 1 óra angol nyelv, 1 óra német nyelv

11. évfolyamon 1 óra matematika, 1 óra abból az idegen nyelvből, amit a diák választ, valamint 2x2 óra érettségi felkészítő tárgyból, amelyet a diák választ.

12. évfolyamon 1 óra német, 1 óra angol nyelv, 1 óra matematika, 1 óra történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek, valamint 2x2 óra érettségi felkészítő tárgyból, amelyet választ a diák.

NAT 2020. kötelező tantárgyak és minimális óraszámok 7-12. évfolyamon

Óraterv 7-12. évfolyam						
Tantárgyak	7. évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv	1	1	1	1	1	1
Magyar irodalom -	2	2	2	3	3	3
Matematika	3	3	3	3	3	3
Történelem	2	2	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek		1				1
Etika/Hit- és erkölcsstan	1	1				
Természettudomány					2	
Biológia	2	1	3	2		
Fizika	1	2	2	3		
Kémia	1	2	1	2		
Földrajz	2	1	2	1		
Első idegen nyelv	3	3	3	3	4	4
Második idegen nyelv	-	-	3	3	3	3
Ének-zene	1	1	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	
Dráma és színház	1					
Mozgóképkultúra és médiaismeret						1
Digitális kultúra	1	1	2	1	2	
Technika és tervezés	1					
Testnevelés	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
Kötött célú órakeret					4	4
Szabadon tervezhető	2	2	2	2	4	4
Összesen	30	30	34	34	34	34

Nappali rendszerű nevelés-oktatás óraterve 2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben 7-12. évfolyamon

Óraterv 7-12. évfolyam						
Tantárgyak	7. évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv	1	1	1	1	1	1+1
Magyar irodalom -	2	2	2	3	3	3+1
Német/Angol nyelv	3	3+1				
Német/Angol nyelv			3+1	3+1	4+1	4+1
Angol/Német nyelv			3	3	3	3+1
Matematika	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1
Történelem	2	2	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek		1				1
Etika/Hit- és erkölcsstan	1	1				
Fizika, kémia, biológia, földrajz					2	
Biológia	2	1	3	2		
Fizika	1	2	2	3		
Kémia	1	2	1	2		
Földrajz	2	1	2	1		
Ének-zene	1	1	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	
Dráma és színház	1					
Mozgóképkultúra és médiaismeret						1
Digitális kultúra	1	1	2	1	2	
Technika és tervezés	1					
Testnevelés	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1	1	1
I.kötelezően választható érettségi tárgy					2	2
II.kötelezőenválasztható érettségi tárgy					2	2
Össz óraszám	30	30	34	34	34	34

7.-8. évfolyamnál azt a nyelvet tanulja tovább, amelyet általános iskolában tanult, vagy nálunk tanulni szeretne.

9-11. évfolyamon az első idegen nyelve, amelyet általános iskolában, valamint 7-8. évfolyamon nagy óraszámban tanult.

7-12. évfolyamon a matematika plusz egy óraszámot kapott.

7-8. évfolyamnál a második idegen nyelvet szakköri keretben tanulhatja az Nkt 27 § (5) értelmében heti 2 órában.

11-12. évfolyamon a Természettudomány tantárgyterület fizika, kémia, biológia, földrajz tantárgy formájában valósul meg, a tanulók többségének választása szerint.

A Művészetek tantárgyterület Vizuális kultúra tantárgyként jelenik meg 11. évfolyamon.

A szabadon tervezhető órakeret felhasználása: 7-11. évfolyamon 1 óra a tanuló első idegen nyelve, amelyből érettségi vizsgát kíván tenni, 1 óra matematika

12. évfolyamon 1 óra magyar nyelvtan, 1 óra magyar irodalom, 1 óra matematika, 1 óra német nyelv, 1 óra angol nyelv

Nappali rendszerű nevelés-oktatás óraterve 2013. szeptember 1-től felmenő rendszerben 9-12. évfolyamon

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv	2	1	1	1
Magyar irodalom -	2	3	3	3
Német/Angol nyelv	3+1	3+1	3+1	3+1
Angol/Német nyelv	3+1	3+1	3	3+1
Matematika	3+1	3+1	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ism.	2	2	3	3+1
Etika/Hit- és erkölcstan				
Etika			1	
Biológia-egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra/rajz	1	1		
Mozgóképkultúra és médiaismeret	1			
Művészetek/művészettörténet			2	2
Informatika	1+1	1+1		
Technika, életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Kötelezően választható érettségi tárgy			+2	+2
Kötelezőenválasztható érettségi tárgy			+2	+2
Rendelkezésre álló ok.	35	36	35	35

A szabadon tervezhető órakeret felhasználása: 9-10. évfolyamon 1 óra német, 1 óra angol nyelv, 1 óra matematika.

11. évfolyamon 1 óra matematika, 1 óra német nyelv, 2x2 óra érettségi előkészítő.

12. évfolyamon 1 óra matematika, 1 óra német nyelv, 1 óra angol nyelv, 1 óra történelem, 2x2 óra érettségi előkészítő.

A 2007-es tantervben szereplő társadalomismeret tantárgy modulként a történelem tantárgyban jelenik meg 2015. szeptember 1-jétől. A 2012-es tantervben már történelem, társadalmi és állampolgári ismeret néven szerepel.

NAT 2020. kötelező tantárgyak és minimális óraszámok 9-12. évfolyamon

Tantárgy	9	10	11	12
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4
Matematika	3	3	3	3
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány			2	
Kémia	1	2		
Fizika	2	3		
Biológia	3	2		
Földrajz	2	1		
Első idegen nyelv	3	3	4	4
Második idegen nyelv	3	3	3	3
Ének zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Mozgókép és médiaismeret				1
Digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Kötött célú órakeret			4	4
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	4	5
Összóraszám	34	34	34	34

Nappali rendszerű nevelés-oktatás óraterve 2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben 9-12. évfolyamon

<i>Tantárgy</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>
Magyar nyelv	1	1	1	1
Magyar irodalom	2+1	3	3	3
Matematika	3+1	3+1	3+1	3+1
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1
Fizika, kémia, biológia, földrajz			2	
Kémia	1	2		
Fizika	2	3		
Biológia	3	2		
Földrajz	2	1		
Német/Angol nyelv	3	3+1	4+1	4+1
Angol/Német nyelv	3	3	3	3+1
Ének zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	
Mozgókép és médiaismeret				1
Digitális kultúra	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Érettségi előkészítő			4	4
Összesen:	34	34	34	32

A szabadon tervezhető órakeret felhasználása: 9. évfolyamon 1 óra magyar nyelv és irodalom, 1 óra matematika

10-11. évfolyamon 1 óra matematika, 1 óra német, vagy angol nyelv, amelyből a tanuló érettségizni szeretne

12. évfolyamon 1 óra matematika, 1 óra német nyelv, 1 óra angol nyelv
11-12. évfolyamon a Természettudomány tantárgyterület fizika, kémia, biológia, földrajz tantárgy formájában valósul meg, a tanulók többségének választása szerint.
9-12. évfolyamon az első idegen nyelve, amelyet általános iskolában tanult, a második idegen nyelv, amelyet beiratkozáskor választ.
A Művészetek tantárgyterület Vizuális kultúra tantárgyként jelenik meg 11. évfolyamon.

2. A kétszintű érettségi vizsga

Intézményünkben a kétszintű érettségi vizsga mindkét szintjére történő felkészítés zajlik:

- A 11-12. évfolyamon a kötelező érettségi tárgyakból biztosítani kell, hogy a tanuló mind közép, mind emelt szintű érettségire felkészülhessen. Ezek a tárgyak a magyar nyelv és irodalom; történelem, matematika, angol, illetve német nyelv. Kötelező tárgyak esetében a felkészítés a középszintű érettségi vizsgára a tanórán és a kötelezően választható heti 2 órás tanórai foglalkozáson történik.
- Az előrehozott nyelvi érettségi vizsgára való sikeres felkészítés érdekében 9-10. évfolyamon a tanulók szakköri keretből 2-2 óra felkészítésben vehetnek részt.
- Ha a tanuló 11. évfolyam előtt akar élő idegen nyelvből előrehozott érettségi vizsgát tenni, akkor az arra történő felkészülést önállóan kell megoldania, ugyanis ezeken az évfolyamokon még a törzsanyag tanítása folyik és nem az előrehozott érettségi vizsgára való felkészítés. Annak a tanulónak, aki előrehozott érettségi vizsgára akar jelentkezni a 11. évfolyam előtt, az osztályozó vizsga letétele előtt próbaérettségét kell írnia, s ennek legalább 70%-os teljesítése esetén bocsátható érettségi vizsgára.
- A kötelező tárgyakon kívül legalább két tárgyból lehetővé kell tenni az emelt szintű érettségire való felkészülést. Választható tárgyak: biológia, fizika, kémia, földrajz, digitális kultúra. Az emelt szintre történő felkészítés mellett legalább három tárgyból lehetővé kell tenni a középszintű érettségire való felkészítést. Választható tárgyak: biológia, kémia, földrajz, digitális kultúra, ének-zene, vizuális kultúra valamint testnevelés.
- Emelt szintre készítés: matematika ill. idegen nyelvek esetében (csoportbontásban történő oktatás) az egyik csoportba kerülnek azok, akik emelt szintű vizsgát kívánnak tenni. Ez intenzívebbé teszi a felkészülést, ami a délutáni kötelezően választható tanórákon folytatódik.
- Tanulói igény esetén az iskola megszervezi a közép szintű érettségi vizsgát minden olyan tantárgyból, amely a helyi tantervében szerepel.

- A kétszintű érettségi felkészítésre való jelentkezés módja azonos a nem kötelező tanórai foglalkozásokra történő jelentkezés szabályaival. Az igényfelmérés és a jelentkezés az iskola által kibocsátott jelentkezési lapon történik.
- A jelentkezett diák tanév közben a felkészítést nem hagyhatja abba. Szándékának módosítására csak az adott tanév végén van lehetőség, a tanév utolsó napjáig.
- Valamennyi érettségi felkészítő foglalkozás indításának feltétele: 8 fő.

Az érettségi vizsga részletes követelményeit, a közép és emelt szintű érettségi tantárgyi témaköreit a 40/2002. (V. 24.) OM rendelet, valamint a 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet tartalmazza. Érettségire bocsátható az a tanuló, aki a középiskolára megállapított követelményeket teljesítette. Az érettségi vizsga részletes követelményeit, a közép és emelt szintű érettségi tantárgyi témaköreit az egyes tantárgyak helyi tantervei is tartalmazzák, amelyek a pedagógiai program mellékletét képezik.

Előrehozott érettségi vizsga a tanulói jogviszony fennállása alatt, az érettségi bizonyítvány megszerzése előtt egyes érettségi vizsgatárgyból első alkalommal letett érettségi vizsga, amely letehető:

a) intézményünkben angol és német nyelvből, informatikából a középiskolai tanulmányok teljes befejezését megelőző második tanév május–júniusi vizsgaidőszakában, valamint az azt követő vizsgaidőszakokban, továbbá

b) olyan érettségi vizsgatárgyból, amelynél a tanuló számára az adott vizsgatárgy vizsgájára való jelentkezés feltételeinek teljesítéséhez szükséges tantárgy, tantárgyak tanítása a középiskola helyi tanterve szerint a középiskolai tanulmányok befejezését megelőző tanévek valamelyikében lezárul, (kémia, földrajz, fizika...) először a középiskolai tanulmányok teljes befejezését megelőző második tanév május–júniusi vizsgaidőszakában, valamint az azt követő vizsgaidőszakokban.

Az előrehozott érettségire való jelentkezés a kétszintű érettségi vizsgára jelentkezéssel egyidejűleg történik.

Azoknak a tanulóknak, akik angol és/vagy német nyelvből előrehozott érettségit vizsgát szeretnének tenni, érettségi vizsga előtt osztályozó vizsgát, illetve vizsgákat kell tenniük. Az érettségire bocsátás feltétele az osztályozó vizsgák sikeres letétele.

Ha a vizsgázó sikeres (legalább elégséges) középszintű vizsgaeredményt szerez, lehetősége van arra, hogy egy későbbi vizsgaidőszakban egy szintemelő vizsgával az adott vizsgatárgyból emelt szintű vizsgaeredményt is szerezzen.

Sikeres érettségi vizsga után a tanulónak nem kell angol, német nyelv órákra járnia, viszont lehetősége van emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő csoportot választania.

3. Kötelezően választható tanórai és egyéb foglalkozások

Az iskolánk tantestülete nagyon fontosnak tartja azt, hogy minden tanulót a képességeinek megfelelően fejlesszen. Ennek érdekében iskolánk a kötelező tanórai foglalkozásokon túl biztosítja a választható tanórai és a választható tanórán kívüli foglalkozások (szakkörök, felzárkóztató foglalkozások) lehetőségét. Így törekszünk arra, hogy a tanulmányi munkát komolyan vevő diákok igényeit a lehetőségekhez mérten, a legmagasabb szinten kielégíthessük.

Kínálatunk a következő:

Kötelezően választható tanórai foglalkozás megnevezése:	évfolyam/oszt.	óra/hét/ped.
<i>Érettségi felkészítők</i>		
Magyar nyelv és irodalom (középszint)	11	2
Matematika (középszint)	11	2
Történelem (középszint)	11	2
Német nyelv (középszint)	11	2
Angol nyelv (középszint)	11	2
Magyar nyelv és irodalom (emeltszint)	11	2
Matematika (emeltszint)	11	2
Történelem (emeltszint)	11	2
Német nyelv (emeltszint)	11	2
Angol nyelv (emeltszint)	11	2
Magyar nyelv és irodalom (középszint)	12	2
Matematika (középszint)	12	2
Történelem (középszint)	12	2
Német nyelv (középszint)	12	2
Angol nyelv (középszint)	12	2
Magyar nyelv és irodalom (emeltszint)	12	2
Matematika (emeltszint)	12	2
Történelem (emeltszint)	12	2
Német nyelv (emeltszint)	12	2
Angol nyelv (emeltszint)	12	2
Biológia-egészségtan (középszint)	11	2
Fizika (középszint)	11	2
Kémia (középszint)	11	2
Földrajz (középszint)	11	2
Digitális kultúra (középszint)	11	2
Rajz és vizuális kultúra (középszint)	11	2
Biológia-egészségtan (középszint)	12	2
Fizika (középszint)	12	2
Kémia (középszint)	12	2
Földrajz (középszint)	12	2
Digitális kultúra (középszint)	12	2

Rajz és vizuális kultúra (középszint)	12	2
Biológia-egészségtan (emeltszint)	11	2
Fizika (emeltszint)	11	2
Kémia (emeltszint)	11	2
Digitális kultúra (emeltszint)	11	2
Földrajz (emeltszint)	11	2
Biológia-egészségtan (emeltszint)	12	2
Fizika (emeltszint)	12	2
Kémia (emeltszint)	12	2
Digitális kultúra (emeltszint)	12	2
Földrajz (emeltszint)	12	2
Testnevelés	12	2

Választható egyéb foglalkozás megnevezése:	évf.	óra/hét/ped.
<i>Szakkörök:</i>		
Német/Angol nyelv	7	2
Német/Angol nyelv	8	2
Német nyelv	9.	2
Német nyelv	10.	2
Angol nyelv	9.	2
Angol nyelv	10.	2
Latin nyelv	7-12.	1
Digitális kultúra	10.	1
Környezetvédelem	7-9	1
<i>Felzárkóztató foglalkozások:</i>		
Kémia	9.	1
Fizika	9-10.	1
Matematika	9.	1
Matematika	10.	1
Matematika	11.	1
Matematika	12.	1
Magyar nyelv	7.	1
Magyar nyelv	9.	1

Egyéb lehetőségek:

- a.) sportköri foglalkozások
- b.) Tudományos Diákköri munka
- c.) szavalóversenyre felkészítés
- d.) énekkar, színjátszó kör
- e.) természetjáró diákkör

A könyvtárpedagógiai órákat az intézmény nevelői a Keresztély Gyula Városi Könyvtárban tartják.

A csoportok indításának feltétele: 8 fő.

4. A nyelvi előkészítő évfolyam óraterve és tanterve

A kerettantervi rendelet a nyelvi előkészítő évfolyam esetében csak az idegen nyelvek esetében határoz meg konkrét követelményeket, a többi tantárgy esetében az iskola határozza meg a tartalmi követelményeket.

Tervezett óraterv

Angol nyelv	13	óra
Német nyelv	5	óra
Magyar nyelv	2	óra
Matematika	2	óra
Digitális kultúra	3	óra
Testnevelés	5	óra
Osztályfőnöki	1	óra
Tanulásmódszertan	1	óra
Összesen:	32	óra

Az osztályon belül két csoport indul. A csoportoknál a nyelvi órák száma és a két nyelv aránya az általános iskolában szerzett nyelvismeret tükrében alakul. A magas óraszámú nyelvtanítás célja: az általános iskolában tanultak rendszerezése, összefoglalása, a négy alapkészség (írás, olvasás, szövegértés, beszéd) fejlesztése, kiemelten kezelendő a szókinccs és a beszédkészség továbbfejlesztése.

Az informatika oktatására heti 2 óra áll rendelkezésre. Az informatika oktatás gépelési, szövegszerkesztési alapismeretek elsajátításával kezdődik. Az informatikai képzés keretében a közép és emeltszintű érettségi követelményeinek elsajátítására is lehetőség van.

A heti 2 órában tanított matematika nem a gimnáziumi matematika tananyag oktatását célozza meg. Fő cél az 5-8. évfolyamon általános iskolában tanult matematikai tananyagok a jártasság szintjéről a készség szintjére való fejlesztése. Különös tekintettel a számolási-, a logikai-, és az egyéni probléma megoldási készség fejlesztésére.

Tanítunk magyar nyelvet is heti 2 órában. Az anyanyelvi oktatás fő célja a tanulók nyelvi tudatosságának megalapozása, amely elsősorban az idegennyelv-oktatást támogatja, valamint a helyesírási- és szövegértési készségek fejlesztése a későbbi tanulmányok segítése érdekében.

Mindezek mellett a képességfejlesztés és a tanulásmódszertan javítása a fő cél. Ez olyan képességek és készségek megszerzésére ad lehetőséget, amelyekre ennek a korosztálynak szüksége van. Ezzel fejleszteni lehet a figyelem és koncentrációs képességet, a logikai készségeket, a szövegértést és szövegalkotást, a kommunikációs készségeket, az önálló ismeretszerzés képességét, a tanulók kreativitását és a hatékony

tanulási technikák elsajátítását. Fontos még a pozitív énkép kialakítása, a tanuláshoz való pozitív hozzáállás, az érzelmi intelligencia fejlesztése.

Felmenő rendszerben azoknak, akik nyelvi előkészítő osztályba jártak a 9. évfolyamon az első idegen nyelv óraszámára plusz egy órával növekszik a helyi tanterv óraszámaihoz képest.

5. A levelező tagozat működése és órakerete

- A levelező tagozatra az iskola által kibocsátott jelentkezési lapon lehet jelentkezni a tárgyév február elsejétől az új tanév első napjáig.
- A levelező tagozat célja, olyan ismeretek és képességek nyújtása, amelyek átfogják az általános műveltség középiskolai körét. Tehát az elsajátítandó tananyag és követelmények megegyeznek a nappali tagozat tananyagával és követelményeivel.
- A felnőttek középiskolája megteremti az érettségi, a középfokra alapozott szakképzés, valamint a felsőfokú továbbtanulás lehetőségét.
- A tananyag tantárgyi tartalmi és tevékenységformái közvetítik és továbbfejlesztik a kommunikációs és a tanulási képességeket. Alkalmat adnak a tanulók életvitelének, társadalmi létformáinak és a világban való tájékozottságuknak a továbbfejlesztésére.

Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak és ezek óraszámjai

ÉVFOLYAM/ TANTÁRGY	9. levelező	10. levelező	11. levelező	12. levelező
Magyar nyelv és irodalom	1,5	1,5	1,5	1,5
Matematika	1,5	1,5	1,5	1
Fizika	0,5	0,5	0,5	-
Kémia	0,5	0,5	0,5	-
Földrajz	1	1	-	-
Biológia	1	1	0,5	-
Történelem	1	1	1,5	1,5
Művészetek	-	-	0,5	0,5
Digitális kultúra	-	-	0,5	0,5
Német nyelv	3	3	3	3
Érettségi felkészítő	-	-	-	2
Összesen:	10	10	10	10

- A beszámoltatás és vizsgáztatás rendje: matematikából és idegen nyelvből folyamatos és rendszeres számonkérés van, hasonlóan a nappali tagozathoz. A többi tantárgyból évente három beszámoló kell eleget tennie a tanulónak. A szaktanár döntése alapján ez a beszámoló lehet írásbeli, vagy szóbeli, vagy mindkettő. A beszámoltatás időszaka: november, február és május hónapok.
- Adminisztrációja E-naplóban történik.

- Csak az a tanuló kaphat év végén bizonyítványt, aki mindhárom beszámolón megjelent és a követelményeknek eleget tett.
- Az egyes foglalkozások közötti egyéni felkészülés keretében elsajátítandó tananyagot tantárgyanként a tárgy óratervei tartalmazzák. A levelező tagozaton tanuló hallgatók félévente költségtérítést fizetnek. Ennek mértékét és módját az SZMSZ szabályozza.

6. Az oktatásban alkalmazandó tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A 20/2012 (II.28) EMMI rendelet a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló jogszabály figyelembevételével mellett a konkrét tankönyveket és egyéb taneszközöket a szakmai munkaközösségek az alábbi választják:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének, igazodjon a tanuló képességeihez
- a taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket részesítjük előnyben, amelyek több tanéven át használhatók
- a taneszközök használatában az állandóságra törekszünk. Tankönyvcsalád váltása akkor lehetséges, ha ezt szakmai-pedagógiai szempontok indokolják.
- A nívócsoportos oktatás eredményességének biztosítása érdekében alapvető feltétel, hogy a nyelvtanárok évfolyamszinten lehetőség szerint azonos nyelvkönyvet használjanak.

6.1. Alanyi jogon járó tankönyvtámogatás elve, az elosztás rendje

Alanyi jogon jár a tankönyv minden középiskolai tanulónak.

- A munkaközösségek tankönyvlistát készítenek azokról a könyvekről, amelyeket a tanulók számára kérnek.
- Az iskolai könyvtáros a listát összeveti az iskolai könyvtárban rendelkezésre álló, még kikölcsönözhető tankönyvek listájával.
- Ezt követi a tankönyvek megrendelése, amelyet a tanuló szintén ingyenesen kap használatra.
- A használatra kapott tankönyveket tanév végén, a munkatankönyvek, munkafüzetek kivételével le kell adni az iskolai könyvtárosnak.
- A kikölcsönzött tankönyvek megrongálódása, elvesztése esetén a tanulónak a kárt meg kell térítenie.

6.2. A tankönyvellátás iskolán belüli szabályai

- A munkaközösségek meghatározzák a tanév során használandó taneszközöket, amelyeket a Könyvtárellátó Kht. (KELLO), valamint az Oktatási Hivatal elektronikus felületéről választhatnak ki. Ennek listáját osztályonként a tankönyvfelelős összeállítja, majd a szülőkhöz eljuttatja, akik eldönthetik, hogy megrendelik az iskolán keresztül a tankönyveket.
- A tankönyvrendelés a fenntartói jóváhagyás után válik érvényessé, a fenntartói nyilatkozatot elektronikus úton kapjuk meg.
- Az iskola a megrendelt tankönyveket a tanév elején, az első tanítási napon – a helyi gyakorlatnak megfelelően – kiosztja.

7. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A gimnázium hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra. A gimnázium kilencedik-tizedik évfolyamán részben ez a munka folytatódik, részben alapos általános tudást és szilárd tájékozódási képességet szeretnénk diákjainkban kialakítani. A jövőképük kibontakoztatásának segítése minden kollégánk feladata. A tizenegyedik-tizenkettedik évfolyam már speciálisabb felkészítést nyújt, amelyben a pályaorientáció és a tágabb értelemben vett identitásra találást a már megalapozott elköteleződés és a gazdag közösségi élet tapasztalata támogatja. Mindezek alapján pedagógiai munkánk során a NAT előírányzatait figyelembe véve törekvéseink az alábbiakban foglalhatók össze:

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességeinek alapozásával;
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;

- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;

8. Mindennapos testnevelés

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény a 2012/13-as tanévtől kötelezően bevezette a mindennapos testnevelést az iskolák első és ötödik és kilencedik osztályában felmenő rendben. A mindennapos testnevelés iskolában a következő módon kerül megszervezésre: A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.

9. A mindennapos testnevelés megvalósításának elvei és gyakorlata

1. A testnevelés órákat az iskola helyi rendjének megfelelően, kéthetes ciklusban kívánjuk megvalósítani. A kéthetes ciklus 10 testnevelés órájában, 2 órát a tanuszodában, 8 órát a sportcsarnokban tervezünk. Mind az úszásórákat, mind pedig a szárazföldi testnevelésórákat a délelőtti tanórákba illesztjük be, amennyiben az infrastruktúra, a tanulók, és az adott osztályt tanító testnevelők leterheltsége megengedi. Amennyiben nem valósítható meg az órák délelőtti megtartása, úgy délutáni csatlakozó óráként valósítjuk meg azokat.
2. A 7-10. évfolyam testnevelés órái az uszodában és a sportcsarnokban valósulnak meg, 11-12. évfolyamon kizárólag sportcsarnoki foglalkozásokra kerülhet sor.
3. A három testnevelés órára épülő plusz két órán a törzsanyag mélyebb elsajátítását, gyakorlását tervezzük, mintegy lehetőségként a tehetséges - de sportkörben nem tevékenykedő – tanulók számára, valamint felzárkóztatásra a gyengébb képességű diákoknak.
4. A tanulók testnevelés óráról való felmentésének szabályai: az Nkt 27. § (11) értelmében a heti öt testnevelés órából legfeljebb kettő
  - a.) iskolai sportkörben való sportolással,
  - b.) versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján egy tanévre,
  - c.) sportszervezetben legalább heti két óra sporttevékenységet folytató tanuló kérelme alapján félévre érvényes, a sportszervezet által kiállított igazolással váltható ki.
5. A felmentések megadásához a tanulónak kérvényt kell benyújtania az intézmény vezetőjének címezve, szeptember 15-ig, illetve féléves felmentés esetén január 15-ig. A kérvényhez csatolni kell a sportszervezet igazolását, amelyen aláírásnak és pecsétnek kell szerepelnie.

6. Az intézmény vezetője a kérvény alapján határozatot hoz, amelyben közli, hogy a kérelmet engedélyezi, vagy elutasítja. A határozatot a tanuló szülője kapja meg.

10. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógus választás szabályai

A nem kötelező tanórai foglalkozások következő évi kínálatát az iskola május 15-ig elkészíti. Ebben szerepel a tantárgy, az oktatás szintje és a tantárgyat tanító pedagógus neve. A diákok május 20-ig jelentkezhetnek ezekre a foglalkozásokra. A jelentkezés módosítására indokolt esetben szeptember első hetében van lehetőség. A tanuló a választott órát tanév közben nem adhatja le. A szakköri vagy tehetséggondozó csoport indításának feltétele: 8 fő.

11. Projektoktatás

11.1. A pedagógiai projekt:

A pedagógiai projekten a következőket értjük:

A pedagógiai projekt valamely komplex téma olyan feldolgozása, amelynek során a téma meghatározása, a munkamenet megtervezése és megszervezése, a témával való foglalkozás, a munka eredményeinek létrehozása és bemutatása a tanulók valódi (egyéni, páros, csoportos) önálló tevékenységén alapul. A pedagógus feladata a gyerekek önállóságának helyt adni, ezt az önállóságot facilitátorként, szupervizorként, tanácsadóként segíteni.

11.2. Projektoktatás jelentősége

A projektoktatás jelentőségét a következőkben látjuk: A munkaforma újszerűen, változatos formában, sok cselekedtetéssel, csoportmunkával dolgozza fel az ismeretanyagot. A három hetet meghaladó projekt munkaformájával sikeresen fenntartható a tanulói érdeklődés, elmondható, hogy a tanulócsoportok nagy motivációval dolgoznak. A tanulók az itt elkészült alkotásaikat szívesen teszik közre az iskolai kiállításon, és produkcióikkal szívesen szerepelnek a szélesebb nyilvánosság előtt.

11.3. A projektoktatás lehetőségei

A projektoktatásra számos lehetőség nyílik tanítási-tanulási folyamatban a különböző műveltségterületek tekintetében.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (4) bekezdése szerinti projektoktatást lehetővé tevő témaheteket hirdet meg, amelyekhez iskolánk a lehetőségekhez mérten csatlakozik.

11.4. Három hetet meghaladó 'Karácsony' projekt

Fejlesztési cél:

Tanuláson kívüli tevékenységbe ágyazva a karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódó különböző műveltségi területek céljainak kiszolgálása a projekt keretében.

A tanulók kognitív fejlődésének irányítása, tudásuk továbbfejlesztése, figyelembe véve az előzetes ismereteket és a tanulók képességeit. A tanuláshoz domináló szerep jut az információk feldolgozásának tevékenykedtetéssel. A kreativitás, kritikai gondolkodás fejlesztése. Érzelmi nevelés.

Ismeretszerzés: a projekt a meglévő ismeretre épít (előzetes tudás), mely kibővül új információkkal, összefüggések megláttatásával. Tehát ezek megszerzése, megértése, rendszerezése, emlékezetbe vésése a cél.

A meglévő, illetve a kibővített tanulási ismereteket gyakorlati tevékenység folyamán gyakorolhatják a tanulók, a problémamegoldó és kreativitást fejlesztő feladatokon keresztül.

Készségek: A tudatos tevékenység automatizált komponenseként jelenik meg a programban.

A képességek fejlesztése hosszabb távú és sokrétű folyamat. A közös problémamegoldás, a team munka, a kooperativitás, a tapasztalás, a megközelítési mód együttes jelenléte a sikeres teljesítményeket célozzák. A folyamatos szó-és írásbeli kommunikáció, az együttműködés és folyamatos értékelés segíti az alapvető kompetenciák alapozását.

A magatartás alakításánál az attitűdök szerepe emelhető ki. Várható, remélhető, hogy a diákok pozitív reakciói erősödnek a feladatvégzések és a környezeti tényezők hatására a gyermekek kiegészítik tudásukat, fejlődik interperszonális és intraperszonális kompetenciájuk.

A nevelő, mint facilitátor van jelen.

12. A digitális oktatás formái, szabályai

- Rendkívüli helyzet kihirdetésekor az iskola igazgatója rendkívüli tantestületi értekezletet hív össze (ha a személyes megjelenés nem lehetséges, online értekezletet).
- Az értekezleten meg kell határozni a kapcsolattartás, illetve a digitális oktatás fórumait. Elsőbbséget kell élveznie a hivatalosan, rendes körülmények között is használt e-Krétának.
- Itt kell rögzíteni a tanítási óra témáját, anyagát.
- Az e-napló házi feladatok menüpontban kell rögzíteni a gyerekek számára előírt elvégzendő feladatokat, illetve az üzenetek menüpont felületen kell feladni a házi feladatot segítő anyagokat (ppt-k, vázlatok, ábrák, feladatlapok)
- Másodsorban a munkaközösségek közös megegyezése alapján tantárgy specifikusan, választhatnak olyan kapcsolattartási fórumokat, amelyek a tananyag átadása, a számonkérések hatékonysága szempontjából, a tanulók és a nevelők számára is a leghatékonyabb, illetve korábbi, jól bevált tapasztalatok igazolják ezek használatának szükségességét.

- Fontos, hogy a használt felületek száma ne legyen több a tanulók számára a még követhető fórumnál, ne legyen számukra megterhelő!
- Az E-KRETA rendszer Digitális Kollaborációs Tér funkciója biztosítja a tanulók és nevelők egyéni vagy csoportos együttműködését. Az iskola e rendszeren keresztül tájékoztatja a szülőt a tanuló iskolai teljesítményéről, esetleges problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről.
- A tanulmányi rendszeren belül történhet az elektronikus ügyintézés az intézményi partnerek között, benyújtási és ügyintézési lehetőséget biztosít.
- A tantermen kívüli digitális oktatás digitális munkarendben, digitális eszközök alkalmazásával történik.
- Zárt rendszerű elektronikus távolléti oktatás az otthoni felkészülés olyan formája, amelyben az oktatás digitális tananyaggal, videótartalom-kezelővel segíti az otthoni felkészülést.
- Videótartalom-kezelő rendszer használható a digitális oktatás eredményesebbé tétele érdekében. Ezen belül használható fel mindaz a video technikával készült anyag, amely az eredményes oktatáshoz szükséges.

13. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Esélyegyenlőségi fejlesztések/Célmeghatározás

Rövidtávú célok (max. 1 év)

- Legyen napra kész az intézményben a HH-s és HHH-s tanulók listája.
- A kompetenciaméréseknél a HH-s és HHH-s tanulók eredményei a párhuzamos osztályok és az évfolyamok között legyen összehasonlíthatók.
- Az intézmény valamennyi dokumentumában előírt rendelkezések, szabályok nem lehetnek ellentétesek az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség biztosításáról szóló törvény előírásaival. A dokumentumok folyamatos felülvizsgálata és szükség szerint a rendelkezések módosítása.

Középtávú célok (max. 3 év)

- A HHH tanulók teljes feltérképezése.
- Szorgalmazni kell a HHH tanulók iskolán kívüli segítő programokban való részvételét, az esélyegyenlőség biztosításának és hátrányok csökkentésének az érdekében. Növelni kell a HH-s és a HHH-s tanulók tanulószobai foglalkozáson való részvételének arányát. Törekedni kell arra, hogy a szakköri munkában, a tudományos diákkör munkájában az alapfokú művészetoktatásban a HHH-s tanulók nagyobb számban vegyenek részt.
- A módszertani képzettség további erősítése. A pedagógiai-módszertani kultúra további fejlesztése érdekében szükséges a differenciált tanulásszervezéssel kapcsolatos ismeretek bővítése egyrészt az integrált formában történő oktatásban részt vevő tanulók, valamint az évfolyamismétlő tanulók további fejlesztése érdekében.

- Valamennyi tanuló továbbtanulásának biztosítása. Valamennyi gimnáziumi tanuló eljuttatása az érettségi vizsgához, a tehetségesek továbbtanulásának biztosítása.

Hosszú távú célok (max. 5 év)

- Biztosítani kell a teljes körű szakos ellátottságot. Megfelelő szakember ellátottság feltételeinek javítása. Megfelelő szakember biztosítása az oktatás területén az SNI-s tanulók megfelelő fejlesztése érdekében.
- A HH-s és HHH-s tanulók esélyegyenlőségének biztosítása és a hátrányok csökkentése érdekében javítani kell a kompetencia mérés során nyújtott teljesítményüket.
- A halmozottan hátrányos és hátrányos helyzetű tanulók eredményeinek fokozatos javítása, felsőoktatásban történő továbbtanulási arány növelése szükséges.

A sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, magatartási és nevelési zavarokkal (BTM) küzdő tanulók segítése

A sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, magatartási és nevelési zavarokkal küzdő tanulók szűrését, a zavar pontos meghatározását, és az ehhez rendelhető sérülés-specifikus fejlesztőprogramokat a Pedagógiai Szakszolgálat végzi.

- Hivatalos szakértői vélemény figyelembevételével ezen tanulók egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből mentesíthetők az értékelés alól. Az érettségi vizsgán az érintett tantárgyak helyett – vizsgaszabályzatban megjelölt módon – másik tantárgyat választhatnak.
- A számonkéréseken, vizsgákon hosszabb felkészülési időt és a számukra megfelelő vizsgázási módot biztosítunk.
- Indokolt esetben lehetőségük van egyéni munkarend létesítésére. A nevelőtestület célja, hogy beillessze őket az osztályközösségbe, és esélyt teremtsen a képességeikhez mért legjobb teljesítményük elérésére. Ennek érdekében az osztályfőnökök szorosan együttműködnek a szülőkkel, a szaktanárokkal, a Gyermekjóléti Szolgálattal és a törvényben előírt szakszolgálatokkal, szakemberekkel, hatóságokkal.

14. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

14.1. Értékelési alapelvek

A tanulási-tanítási folyamatban elengedhetetlen a visszajelzés, a már elért eredmény és az elérendő cél folyamatos összehasonlítása, ezért fontos, hogy az értékelés objektív, megbízható és érvényes legyen, megfeleljen a tanuló életkori sajátosságainak és a tantárgy jellegének. Az értékelés hatékonysága érdekében célszerű sokoldalú, változatos értékelési rendszert kidolgozni. Minden tanárnak - szaktól függetlenül - feladata a szép, helyes magyar beszéd tanítása, a tanuló kifejezőképességének fejlesztése, ami azt jelenti, hogy mind a szóbeli, mind az írásbeli feleletek értékelésénél a tanároknak javítaniuk kell a helyesírási és nyelvhelyességi hibákat is.

A követelmény - és értékelési rendszer legyen tantárgyanként lehetőleg egységes, ezek kidolgozása a munkaközösségek feladata. A követelmény- és értékelési rendszereket a tanulókkal a tanév elején ismertetni kell. A tanuló teljesítményét az érdemjegyek mellett - amennyiben ezt a tantárgy jellege megköveteli - szóban illetve írásban értékelni lehet.

14.2. Az értékelés célja

Az értékelés legfőbb célja az önértékelési képesség kialakítása és a személyiség fejlesztése. Az értékelés elsősorban a tanuló tudására, érdeklődésére irányuljon. Értékelni kell emellett kreativitását, feladatvégző képességét, eszközhasználatát, szabálytiszteletét, rendezettségét - pl. a füzet külalakja -, együttműködési készségét a tanár-diák, diák-diák kapcsolatban.

14.3. Az értékelés formái és fórumai

A tanuló teljesítményének szóbeli értékelése az órán, a szülői értekezleten és a fogadóórán történik. Itt a szülő az érdemjegyeken kívül gyermeke magatartásával, órai munkájával kapcsolatban is informálódhat. A félévente szerzendő érdemjegyek száma természetesen függ az adott tantárgy heti óraszámától. Amennyiben ez hetente egy órát jelent, az osztályzatok minimális száma félévente 3 jegy. Ha heti több óráról van szó, úgy a minimum a heti óraszám kétszerese, arányosan elosztva egy félévre. A félév és tanév végi jegyek alakulásánál nem minden jegy számít egyformán. A nagydolgozati jegyeknek - melyek száma minimum a heti órással egyenlő évente - kiemelkedő szerepük van, duplán számítanak. Tanév végén a tanuló egész évi teljesítményét értékeljük. Félév, vagy tanév végén, ha a tanuló kétesre áll, akkor a nagydolgozatok átlaga mérvadó lehet az osztályzat megállapításánál. Osztályozni a tanuló tudását, szorgalmát szabad, nem pedig viselkedését vagy külső megjelenését. A tanuló elégtelen osztályzattal történő lezárásánál a fő szempont a jegyek átlaga, amit befolyásolhat a jegyek tendenciája, az órai aktivitás, a nagydolgozatok átlaga és az elégtelenek száma. Az értékelés eszközrendszere: érdemjegyek, szóbeli értékelés, jutalmazás, elmarasztalás.

Osztályozó értekezlet - félévkor és tanév végén -, melynek résztvevői az osztályban tanító pedagógusok, az igazgató vagy helyettese. Levezetője az osztályfőnök.

Az osztályközösség munkájának értékelése az osztályfőnöki órán történik, az értékelésben közreműködnek az osztály diákönkormányzati képviselői.

A tanulóközösség tevékenységét tanév végén a tanévzáró ünnepélyen az igazgató értékeli. Az értékelés formáit, valamint a tanulók munkájának ellenőrzésére, értékelésére vonatkozó részletes szabályozást a Pedagógiai program tartalmazza.

14.4. A tanulók munkájának ellenőrzése és teljesítményének értékelése

A tanulók teljesítményének folyamatos és rendszeres ellenőrzése a szaktanár joga és kötelessége. A szaktanár dönti el, hogy milyen ellenőrzési formát alkalmaz, de a lehetőségekhez mérten törekedni kell a szóbeli feleltetésre (szóbeli, írásbeli, gyakorlati).

Az írásbeli ellenőrzés alkalmával a szaktanár a tanulók írásbeli munkáit 2 héten belül kijavítja, az írásbeli munkát a tanulók kezébe adva azok tapasztalatait feldolgozza. Addig nem iratható új dolgozat, amíg a szaktanár az előzőt ki nem javította. Az érdemjegyeket, a félévi és év végi osztályzatot a tanulmányi rendszerben (E-napló) elektronikusan rögzíti.

A félévi és év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az iskola az érdemjegyről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor tanulmányi rendszerben értesítő, év végén a bizonyítvány és a tanulmányi rendszer útján értesíti.

Ha a diák a dolgozatát a pedagógus hibájából az értékelési határidő lejárta után ismerheti csak meg, jogosult eldönteni, hogy érdemjegye beleszámítson-e a félévi, illetve év végi osztályzat megállapításába. Nemleges döntés esetén a jegy az E-naplóba nem kerül beírásra. A szülő joga, hogy a témazáró dolgozatot fogadóórakon megtekintse.

Az érdemjegyekhez a szaktanár értékelést is ad. A tanulóknak visszajelzést kell kapniuk teljesítményükről a számonkérés jellegének megfelelően (írásbeli hibák jelzése, esetleg pontozás, szóbelin szöveges értékelés stb.)

Dolgozatnak minősül minden olyan írásbeli számonkérés, amely három vagy több lecke (téma; logikai egység) anyagának elsajátítását ellenőrzi, vagy egy teljes tanórát vesz igénybe.

Nagydolgozat az a dolgozat, amely legalább egy témakör vagy fejezet anyagát kéri számon, időtartama legalább egy tanítási óra. Nagydolgozat íratási szándékát a tanár egy héttel előbb jelezze. Egy tanítási napon egyetlen osztály, csoport sem kötelezhető két témazáró dolgozathoz több megírására. A pedagógus a témazáró dolgozat íratási szándékát köteles az E-naplóban és szóban az osztálynak, csoportnak előre jelezni. Az osztály diákképviselője is nyilvántartást vezethet a kitézött dolgozatokról, és köteles a szaktanárnak jelenteni, ha az adott napra már más dolgozatot is kitéztek.

Az elmaradt nagydolgozatot pótolni kell, tantárgytól függetlenül az adott félév végéig. A nagydolgozatot az adott tanév végéig a szaktanárnak meg kell őriznie, szülői kérés esetén a szülőnek fogadóórán meg kell mutatnia.

15.A tanulók beszámoltatásának formái, rendszere:

Megjegyzés: A piros színnel beírt nagydolgozat jegy duplán számít az átlag kiszámításánál.

A Bátaszéki II. Géza Gimnáziumban minden tantárgyat érdemjeggyel értékelünk. Kivételt képez ez alól az előrehozott érettségi miatt osztályozó vizsgával teljesített tárgy, amelyet a tanuló fakultatív formában tovább tanul. Ezen esetekben a követelmények teljesítése a „részt vett” bejegyzéssel történik. A mentesítés tényét az osztályzatrovatban „mt” rövidítéssel kell jelölni.

A szakkörök közül az idegen nyelvből szervezettekénél a tanulókat osztályzattal értékeljük.

Tantárgy	Minimális osztályzat félévente	Nagydolgozatok száma (legalább)	Felelet értékű jegyek (legalább)	Egyéb osztályzattal kifejezett értékelési formák
Magyar nyelv	félévente 3	félévente 1	félévente 2	Kiselőadás, órai munka, szorgalmi feladat, házi feladat, házi feladat indokolatlan hiánya, versenyen való szereplés
Magyar irodalom	félévente 3	félévente 1	félévente 2	Memoriter, kiselőadás, órai munka, szorgalmi feladat, házi feladat, házi feladat indokolatlan hiánya, versenyen való szereplés
Történelem	félévente 3	félévente 1	félévente 2	Szorgalmi jegy, kiselőadások, órai munka, házi feladat indokolatlan hiánya, versenyeredmények
Idegen nyelvek	félévente 3	félévente 1	félévente 2	órai munka, prezentáció szorgalmi feladatok versenyen való eredményes szereplés, házi feladat indokolatlan hiánya
Matematika, fizika, kémia, digitális kultúra	félévente 3	félévente 1	félévente 2	Felelet értékű jegy adható szorgalmi feladatokért, kiselőadásokért, versenyen való eredményes szereplésért; házi feladat indokolatlan hiánya
Biológia	félévente 3	félévente 1	félévente 2	Szorgalmi feladatokért, versenyeredményekért, házi feladatokért, vagy annak hiányáért felelet értékű jegy adható
Földrajz	félévente 3	félévente 1	félévente 2	Szorgalmi feladatokért, versenyeredményekért, házi feladatokért, vagy annak hiányáért felelet értékű jegy adható
Vizuális kultúra	félévente 3	-	-	Gyakorlati munkára adott jegy
Művészetek	félévente 3	félévente 1	félévente 2	-
Ének-zene	félévente 3	-	-	-
Testnevelés és sport	félévente 4	-	-	Órai munka, versenyen való eredményes szereplés, felmérések

15. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Általános elvek:

- A házi feladat adásával lehetőséget kínálunk a gyakorlásra
- A házi feladat nem lehet új anyag feldolgozása
- Ajánlott minden tanórán házi feladatot adni
- A memoriterek megtanulásához legalább egy hét álljon rendelkezésre
- Az évfolyamok között a tananyag mélységelvű feldolgozása a tanulóközösség összetételétől függ.

15.1. Írásbeli házi feladatok meghatározása és azok korlátai

Tantárgy	Írásbeli, gyakorlati	Maximuma	Feladatok számonkérése
Matematika, Fizika, Kémia	Az óra anyagához szorosan kapcsolódó feladatok	Az órai gyakorlás 100 %-a	Az írásbeli házi feladat indokolatlan hiánya miatt elégtelen adható, egyébként a házi feladat nem osztályozandó. A szorgalmi feladat jelessel jutalmazható.
Idegen nyelvek	Az óra anyagához szorosan kapcsolódó feladatok	Az órai gyakorlás 100 %-a	Az írásbeli házi feladat indokolatlan hiánya miatt elégtelen adható, egyébként a házi feladat nem osztályozandó. A szorgalmi feladat jelessel jutalmazható.
Történelem	Az óra anyagához szorosan kapcsolódó feladatok	Az órai gyakorlás 100 %-a	Az írásbeli házi feladat indokolatlan hiánya miatt elégtelen adható, egyébként a házi feladat nem osztályozandó. A szorgalmi feladat jelessel jutalmazható.
Biológia	Az óra anyagához szorosan kapcsolódó feladatok	Az órai gyakorlás 100 %-a	Az írásbeli házi feladat indokolatlan hiánya miatt elégtelen adható, egyébként a házi feladat nem osztályozandó. A szorgalmi feladat jelessel jutalmazható.

Földrajz	Az óra anyagához szorosan kapcsolódó feladatok	Az órai gyakorlás 100 %-a	Az írásbeli házi feladat indokolatlan hiánya miatt elégtelen adható, egyébként a házi feladat nem osztályozandó. A szorgalmi feladat jelessel jutalmazható.
Magyar irodalom	Az óra anyagához szorosan kapcsolódó feladatok	Az órai gyakorlás 100 %-a	Az írásbeli házi feladat indokolatlan hiánya miatt elégtelen adható, egyébként a házi feladat nem osztályozandó. A szorgalmi feladat jelessel jutalmazható.
Magyar nyelv	Az óra anyagához szorosan kapcsolódó feladatok	Az órai gyakorlás 100 %-a	Az írásbeli házi feladat indokolatlan hiánya miatt elégtelen adható, egyébként a házi feladat nem osztályozandó. A szorgalmi feladat jelessel jutalmazható.
Művészetek	-	-	Az írásbeli házi feladat indokolatlan hiánya miatt elégtelen adható, egyébként a házi feladat nem osztályozandó. A szorgalmi feladat jelessel jutalmazható.
Vizuális kultúra	A lassabban dolgozó tanulók otthon fejezhetik be az órai munkát	Az órai gyakorlás 100 %-a	Az írásbeli házi feladat indokolatlan hiánya miatt elégtelen adható, egyébként a házi feladat nem osztályozandó. A szorgalmi feladat jelessel jutalmazható.
Ének-zene	Az óra anyagához szorosan kapcsolódó feladatok	Az órai gyakorlás 100 %-a	Az írásbeli házi feladat indokolatlan hiánya miatt elégtelen adható, egyébként a házi feladat nem osztályozandó. A szorgalmi feladat jelessel jutalmazható.

15.2. Szóbeli házi feladatok meghatározása és azok korlátai

Tantárgy	Szóbeli	Maximuma	Feladatok számonkérése
Matematika, Fizika, Kémia	Az adott óra anyagához kapcsolódó téma	Adott témakör	Szóbeli feletetés. A szorgalmi feladat jelessel jutalmazható.
Idegen nyelvek	Az adott óra anyagához kapcsolódó téma	Adott témakör	Szóbeli feletetés. A szorgalmi feladat jelessel jutalmazható.
Történelem	Az adott óra anyagához kapcsolódó téma	Adott témakör	Szóbeli feletetés. A szorgalmi feladat jelessel jutalmazható.
Biológia	Az adott óra anyagához kapcsolódó téma	Adott témakör	Szóbeli feletetés. A szorgalmi feladat jelessel jutalmazható.
Földrajz	Az adott óra anyagához kapcsolódó téma	Adott témakör	Szóbeli feletetés. A szorgalmi feladat jelessel jutalmazható.
Magyar irodalom	Az adott óra anyagához kapcsolódó téma	Adott témakör	Szóbeli feletetés. A szorgalmi feladat jelessel jutalmazható.
Magyar nyelv	Az adott óra anyagához kapcsolódó téma	Adott témakör	Szóbeli feletetés. A szorgalmi feladat jelessel jutalmazható.
Művészetek	Az adott óra anyagához kapcsolódó téma	Adott témakör	Szóbeli feletetés. A szorgalmi feladat jelessel jutalmazható.
Vizuális kultúra	-	-	-
Ének-zene	Az adott óra anyagához kapcsolódó téma	Adott témakör	Szóbeli feletetés. A szorgalmi feladat jelessel jutalmazható.

Megjegyzés: A pihenőnapra adott házi feladat mennyisége nem haladhatja meg a tanítási napra adott házi feladat mennyiségét.

16. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

A gimnáziumban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelveket és a matematikát; informatikát csak olyan nagy létszámú osztályoknál, akik nem tudnak egyszerre az informatika teremben leülni. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

16.1. Konkrét csoportbontások és azok elvei.

Idegen nyelvből: A belépő diákok előképzettsége eltérő (4 vagy 8 éve tanul idegen nyelvet). Az összevont osztályoknál a csatlakozó tanulók más tudásszinttel rendelkeznek, ezért ezekben az osztályokban indokolt egy további csoport szervezése. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

11-12. évfolyamon az előrehozott érettségi vizsgák függvényében évfolyamszinten szervezhetőek csoportok.

16.1.1. Matematikából: A belépő diákok előképzettsége eltérő. A természettudományos tantárgyak iránt érdeklődő diákok számára a kezdetektől biztosítjuk a magasabb szintű ismeretek elsajátítását. Az összevont osztályoknál a csatlakozó tanulók más tudásszinttel rendelkeznek, ezért ezekben az osztályokban indokolt egy további csoport szervezése.

16.1.2. Informatikából: A meglévő számítógépek száma alapján a nagy létszámú osztályokban indokolt a csoportbontás 25 főtől.

17. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges

módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése

Az Nkt kimondja, hogy az általános iskolában, középiskolában és szakiskolában évente egy alkalommal, tavasszal gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának méréséről.

- Az általános fizikai teherbíró-képesség mérésének célja: egyrészt minőségellenőrzés jellegű, ami az általános fizikai teherbíró-képesség egységes mérését, illetve értékelését jelenti. Másrészt minőségbiztosítás jellegű, ami lehetővé teszi a fiatalok differenciált terhelésének lehetőségét. Harmadrészt pedig tudatosítja a fiatalokban a rendszeres testedzés egészségmegtartó, ill. egészségjavító hatását.
- Az általános fizikai teherbíró-képesség mérésének gyakorlati haszna: a fizikai állapot számszerűen kifejezhető és összehasonlítható; lehetőséget ad az egyénre szabott optimális edzésintenzitás megválasztásához; biztosítja a pillanatnyi fizikai állapottal való szembesülést, a megadott követelményekhez viszonyítást; felfedi az esetleges hiányosságokat, lehetővé téve azok szakszerű kijavítását; objektíven tükrözi egy-egy programcsomag hatására bekövetkező változásokat; a rendszeres ellenőrzés, folyamatos visszacsatolást jelent a hibák kiküszöböléséhez; összehasonlítási lehetőséget ad az azonos módszerrel, de pl. különböző földrajzi területen élő, különféle sportágat űző egyének

teljesítményéhez; már kisiskolás korban felszínre kerülnek a genetikailag kiváló adottságokkal rendelkező fiatalok; az egyén választ kaphat arra, hogy fizikai terhelhetőség szempontjából jelenleg hol tart, hová kell fejlesztenie magát és hogyan tegye meg az első lépéseket.

- A méréssel szemben támasztott legfőbb kritériumok: megbízhatónak kell lennie; egyszerű kell legyen; legyen könnyen használható; olcsó legyen; lehessen összehasonlítani más mérésekkel;
- A fizikai állapotmérés iskolánkban- NETFIT szerint történik

A testnevelők által elvégzendő feladatok

- Az országosan egységes adatszolgáltatáshoz tanév elején és tanév végén felméri a fizikai állapot minősítéshez szükséges próbákban elért teljesítményt.
- A mért eredmények pontértékei alapján elvégzi az értékelést és a minősítést. Ezt számítógépes program segíti, így ez dokumentálható.
- A tanulókkal és szüleikkel egyaránt ismerteti teljesítményük minősítését.
- A mérések során kiugró teljesítményű tanulókat az élsport felé irányítja
- A hiányossággal rendelkező tanulókat differenciált terheléssel igyekeznek eljuttatni az elfogadható szintre.
- A fizikai állapottal való szembesülés során a fiatalok önismeretének tárgyilagos önértékelésének, akaratának, és önbecsülésének fejlesztése.
- Vezeti az egyéni és az osztályonkénti adatlapokat.

18. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

18.1. Az intézmény egészségnevelési elvei és programja

Az egészségneveléssel összefüggő elveket és feladatokat az Iskolai Egészségnevelési és Egészségfejlesztési Program foglalja össze, amely a pedagógiai program melléklete.

18.2. Az intézmény környezeti nevelési elvei

A környezeti neveléssel összefüggő elveket és feladatokat a Környezeti Nevelési Program foglalja össze, amely a pedagógiai program melléklete.

19. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

19.1. A jutalmazás alapelvei:

- A jutalmazás mértéke a jutalmazott tevékenység, eredmény, viselkedés mértékével összhangban legyen.
- Az adott jutalom esetén az egyes fokozatok megismételhetők és kihagyhatók
- A tanulói közösségek vagy az egyes tanulók magatartásában, szorgalmában és az iskolai élet különböző területein az önmagukhoz mért jó eredményeket is jutalmazni kell.
- Ha a tanuló a tanítási szünetben vagy az iskolán kívül hajt végre jutalmat érdemlő cselekedetet, az első adandó alkalommal jutalmazni kell.

- A dicséretet az E-naplóba be kell jegyezni, a szülőket pedig szóban, vagy írásban értesíteni kell. Az írásos értesítés történhet az E-naplón keresztül, vagy levélben.
- A jutalmazás nyilvános, a többi tanuló számára ösztönző legyen.
- A tanulóközösségeket a jutalmazásokba a közösség érdemi értékelését is figyelembe véve be kell vonni.
- A jutalmazottak nevei és az általuk szerzett oklevelek időszakosan kerüljenek ki az iskola faliújságjára.
- Egyéb helyezettek eredményeit is nyilván kell tartani.
- Az oktatásért felelős miniszter által tanulók számára adható díjra felterjeszteni a nevelőtestület egyetértésével az intézményvezető jogosult.

A jutalmazás fokozatait és kiemelt formáit az intézményi Házirend szabályozza.

19.2. A magatartás és szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei

A tanulók magatartás és szorgalom minősítéséről félévkor és tanév végén az osztályozó értekezleten az osztályfőnök dönt, az osztályban nevelő-oktató munkát végző pedagógusok javaslata alapján.

Az osztályfőnök a magatartás és szorgalom minősítések előkészítésébe bevonja az osztályközösséget, illetve annak önkormányzati szervét is.

19.3. A magatartás minősítésének fokozatai

Példás a tanuló magatartása, ha aktívan részt vesz az osztály és iskolai rendezvényeken, ötleteivel, kezdeményezésével segíti ezek sikeres megvalósítását. Példamutatóan viselkedik a tanórákon, a tanórákon kívül az iskolában és az iskolán kívül, pl. az utcán. A Házirend előírásait betartja. Emellett dicséretben vagy jutalmazásban részesült.

Jó a tanuló magatartása, ha részt vesz az osztály és iskolai rendezvényeken. Iskolai és iskolán kívüli magatartása ellen kifogás nincsen. Szaktanári ill. osztályfőnöki figyelmeztetésben nem részesült. A házirend előírásait betartja.

Változó a tanuló magatartása, ha a vele szemben támasztott kívánalmaknak nem mindig felel meg. A tanórákon magatartásával társai figyelmét elvonja a munkától, viselkedése kifogásolható. Az osztály és iskolai rendezvényeken nem mindig vesz részt. Vállalt vagy megbízott feladatát nem teljesíti. Az iskolán kívüli viselkedése sem megfelelő.

Rossz a tanuló magatartása, ha az osztály és iskolai rendezvényeken nem vesz részt, és iskolán kívüli viselkedésében súlyosan megsérti az idevonatkozó szabályokat. Társaira káros hatással van. A házirendben előírtakat nem teljesíti, emellett osztályfőnöki ill. igazgatói figyelmeztetésben részesült.

A magatartás és szorgalom jegyeket az osztály és az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület dönti el.

A jobb jegy elfogadásához a tantestület többsége szükséges.

Magatartás

Szemponatok	Példás	Jó	Változó	Rossz
Fegyelmezettség	Állandó, pozitívan befolyásolja társait	Megfelelő, de nem teljesen sajátja	Ingadozó	Erősen kifogásolható
Hangnem	Kifogástalan, udvarias	Megfelelő, de nem példaértékű	Nyegle, hangoskodó	Durva, romboló
Kapcsolatok	Kezdeményező, aktív	Jóindulatú, de nem befolyásolja társait	Közömbös, vonakodó	Negatív, félelmet keltő
Házirend	Betartja, és ösztönöz betartására	Nem vét ellene	Részben tartja be	Sokszor megsérti
Felelősségérzet	Kialakult	Kialakulóban van	Ingadozó	Megbízhatatlan

19.4. A szorgalom minősítésének fokozatai

Példás a tanuló szorgalma, ha képességei és körülményei szerint, mindent megtesz annak érdekében, hogy munkája során tudása legjavát adja.

Tanulmányi eredményei a tőle elvárható szintet elérik.

Jó a tanuló szorgalma, ha képességei és körülményei szerint törekszik az elsajátítandó anyagot jól megérteni és alkalmazni. Kitartó munkával azonban jobb eredmény elérésére volna képes.

Változó a tanuló szorgalma, ha tanulmányi munkáját rendszertelenség jellemzi, cselekvőkészsége és elért eredményei, képességeihez és körülményeihez mérten nem kielégítőek.

Hanyag a tanuló szorgalma, ha tanulmányi munkáját elhanyagolja, az igyekezetnek és törekvésnek jelét sem mutatja. Elért eredményei erősen kifogásolhatók.

Szorgalom

Szemponatok	Példás	Jó	Változó	Hanyag
Tanulás	Céltudatos, igényes, törekvő	Ugyanaz, de nem adja képességei maximumát	Ingadozó	Felületes
Munkavégzés	Pontos, kitartó, rendszeres, önálló	Rendszeres, pontos, többnyire önálló	Hullámzó, rendszertelen	Lusta
Kötelesség-Tudat	Kifogástalan	Megfelelő	Kifogásolható pl. felszerelése gyakran hiányos stb.	Nincs
A tanórán kívüli tevékenység	Érdeklődő, aktív, kezdeményező	Végez, de nem kezdeményez	Nem vállalkozó	Nincs

20. Iskolai ünnepélyek, megemlékezések

Évenként visszatérő rendezvényeink:

- Géza-nap, Géza-gála
- Géza-napi szavalóverseny
- Géza-napi művelődéstörténeti verseny
- nemzeti ünnepek: október 23., március 15.
- megemlékezések: az aradi vértanúkról, a holokauszt áldozatairól és a kommunizmus üldözötteiről, a Magyar Kultúra Napjáról
- témanap a nemzeti összetartozás napjához kapcsolódóan
- Géza-tusa
- szecskatábor
- szecskabál
- szalagavató
- ballagás

21. Az egyes tantárgyak helyi tantervei

Magyar nyelv
Magyar irodalom
Német nyelv - I. idegen nyelv
Angol nyelv - II. idegen nyelv
Matematika
Történelem
Állampolgári ismeretek
Etika/Hit- és erkölcsstan
Biológia
Fizika
Kémia
Földrajz
Ének-zene
Vizuális kultúra/rajz
Művészetek
Dráma és színház
Mozgóképkultúra és médiaismeret
Digitális kultúra
Technika és tervezés
Testnevelés
Közösségi nevelés/osztályfőnöki

Záró rendelkezések, jognyilatkozatok

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala, a jóváhagyott pedagógiai programhoz való hozzáférés lehetőségei:

Az intézményvezető jóváhagyását követően a pedagógiai program az iskola honlapján olvasható. Nyomtatott formában egy példánya a titkárságon, egy példánya a könyvtárban hozzáférhető.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata és módosításának körülményei:

Jelen pedagógiai program az igazgatói jóváhagyás napját követő tanévtől érvényes felmenő rendszerben.

Módosítása történhet:

- törvényi előírás következtében
- fenntartói rendelet következtében
- intézményi belső kezdeményezésre

A módosítás körülményei:

- módosítását a nevelőtestületnek el kell fogadnia
- csak igazgatói jóváhagyás után válik érvényessé

A pedagógiai programot, ha törvényi előírás vagy fenntartói rendelet másképpen nem rendelkezik évente össze kell vetni a törvényi változások módosító hatásával, és meg kell tenni a szükséges korrekciókat Határidő: minden év augusztus 31.

Jelen pedagógiai programot és helyi tantervet a nevelőtestület elfogadta az intézményi tanács és a diákönkormányzat véleményének kikérésével.

Nyilatkozom, hogy a fenntartóra, működtetőre a pedagógia program többletköltséget eredményező új rendelkezéseket nem tartalmaz.

Bátaszék, 2023. augusztus 31.

.....
Sümei József
intézményvezető

A Bátaszéki II. Géza Gimnázium Intézményi Tanácsának képviselőjében nyilatkozom és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a pedagógiai program és helyi tanterv elkészítéséhez és elfogadásához előírt véleményezési jogunkat gyakoroltuk. Az Intézményi Tanács a helyi tantervet 2020. augusztus 30-i ülésén megtárgyalta, azt elfogadásra javasolja.

Bátaszék, 2020. augusztus 30.

.....
Schrothné Molnár Zsuzsanna
az Intézményi Tanács elnöke

A Bátaszéki II. Géza Gimnázium diákönkormányzatának képviselőjében nyilatkozom és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a pedagógiai program és helyi tanterv elkészítéséhez és elfogadásához előírt véleményezési jogunkat gyakoroltuk. A diákönkormányzat a helyi tantervet 2020. augusztus 30-i ülésén megtárgyalta, azt elfogadásra javasolja.

Bátaszék, 2020. augusztus 30.

.....
Burgerné Hazadi Hajnalka
a diákönkormányzat képviselője

1.sz. melléklet: A Bátaszéki II.Géza Gimnázium Egészségnevelési programja

„Szeresd egészségedet, mert ez a jelen,
Védd a kisgyermeket, mert ő a jövő.
Őrizd szüleid egészségét – mert
a múltban épül fel a jelen és a jövő.”

(Bárczi Gusztáv)

Elméleti háttér

A II.Géza Gimnázium egészségnevelési programja az Egészségügyi Világszervezet, a WHO egészségnevelési útmutatójára épül, mely szerint az egészségfejlesztő iskola folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az iskola az élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen.

Ennek érdekében:

- minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást
- együttműködést alakít ki a pedagógusok, egészségügyi szakemberek, a szülők és a diákok között
- egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és egészségügyi szolgáltatásokat biztosít
- kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének
- olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók jóllétét és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrejutást.

Az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szociális jóllét állapota. Tehát nem passzív állapot, hanem folyamat. Az egészség kiteljesedésére az alábbi négy feltétel teljesülése adja a legnagyobb esélyt a diákoknak:

1. ha az egyén integrálódik a közösséghez (családhoz, iskolához)
2. ha a változó terheléshez alkalmazkodni tud
3. ha individuális önállóságát megőrzi
4. ha megteremti az összhangot a biogenetikai, fizikai, lelki és társadalmi lehetőségei közt

Az iskolának jelentős szerepe van abban, hogy a tanulók fent említett feltételeknek megfeleljenek és ezáltal egészségüket megőrizhessék. A korszerű egészségnevelés az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul. Ide tartoznak például a következők:

- a) az egészséges táplálkozás
- b) az aktív szabadidő eltöltés
- c) a lehetőség szerinti mindennapos testmozgás
- d) a személyi higiéné
- e) a lelki egyensúly megteremtése
- f) a harmonikus párkapcsolat ideáljának kialakítása
- g) a családi életre való nevelés
- h) a családtervezési módszerek ismertetése
- i) az egészséges és biztonságos környezet kialakításának igénye
- j) az egészségkárosító magatartás elkerülése

I. Egészséges iskola

A gyerekek az iskolában nem egyszerűen az életre készülnek, hanem az iskola számukra maga az élet. A személyes kapcsolatok gazdagsága teszi az iskolát valódi életteli szintérré. Ezért fontos az egészséges iskola megteremtése, mely nem csak külső körülményeiben, hanem

szocializációs szerepében is olyan hely, ahol a diák otthon van, ahol gondjait megbeszélheti. A fiatalok hosszú éveket töltenek az iskolában. Ebben a hosszú időszakban érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, az életideálokat stb.

I.1. Az iskolai egészségnevelő program szereplői

a) a diákok

Az iskolai egészségnevelő program a diákokért van, az ő egészséges életvitelüket szolgálja. Az őket érintő, egészségükkel kapcsolatos problémáikról közvetlenül tudomást szerezhethetünk, ha megvan a bizalom az iskolai egészségnevelő program szereplői között. Ennek a bizalomnak a kialakítása a program egyik legfontosabb célja. A különböző vizsgálatok, felmérések pedig a közvetett információszerzést szolgálják.

b) az igazgató és a tantestület

(kiemelt szerepe van a testnevelőnek, a biológia szakos tanárnak és az osztályfőnököknek valamint az egészségfejlesztésben képzett pedagógiai szakembereknek)

Az egészségfejlesztésben képzett pedagógus szakemberek elsősorban az osztályfőnökökre támaszkodhatnak. De szükséges a pedagógusok és az iskolai egészségügyi szolgálat munkatársainak szoros együttműködése. A legjobb program sem lehet eredményes és a legfelkészültebb egészségnevelő, drogügyi prevenció szakember sem tudja ellátni feladatát az iskolavezetés és a kollégák támogatása nélkül. A tantestület együttműködése elengedhetetlen. Fontos, hogy a tanárok tudják, mi a feladatuk, és mit kell tenniük, ha kompetenciájukat meghaladó problémával találkoznak. Szükség van arra, hogy az iskolaigazgató, az egész tantestület, minden pedagógus egyetértsen az iskola egészségnevelő céljaival. Minden munkatárs véleménye fontos. Össze kell gyűjteni a nevelőtestület módszereit, ötleteit, de tisztázni kell, kik azok, akikre leginkább számítani lehet. Kiemelt jelentőségű a szakirányú végzettséggel rendelkező tanárok (biológia, testnevelés, társadalomismeret) bevonása a munkába.

c) a szülők

A szülők a diákok egészséges életvitelének cselekvő alakítói. A szülők és az iskola együttműködése elengedhetetlen. A szülők véleményét a szülői értekezleteken, fogadóórák alkalmával ismerhetjük meg, ezen alkalmakkor gyűjthetjük össze a szülők által megfogalmazott problémákat, majd ezeket a felmerülő problémákat közösen – szülők, pedagógusok, diákok és más szakemberek együttműködésével – oldhatjuk meg.

d) az iskolaorvos, a védőnő és a fogorvos

Az iskola egészségügyi feladatokat az iskolaorvos, a védőnő és a fogorvos együtt látja el. Feladataik a tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magába foglalja a testi, az érzelmi és intellektuális fejlődés követését, és a kóros elváltozások korai felismerését. Az évenkénti belgyógyászati, szemészeti, fogászati stb. vizsgálatok ütemezését az iskola egészségügyi szolgálat szakemberei végzik, saját munkatervük alapján.

e) Az iskolapszichológus

Egyre többen tudjuk, hogy minden iskolában nagyon nagy szükség lenne erre a szakemberre, mégis csak kevés iskola rendelkezik iskolapszichológussal. Nagy segítséget nyújthatna a tantestületnek a lelki eredetű problémák feldolgozásában.

f) a diákönkormányzatot segítő pedagógus

g) a gyermek és ifjúságvédelmi felelős

I.2. Az egészséges életmód és életszemlélet, magatartás területei az iskolában

- a) önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- b) a mozgás fontossága
- c) a testi higiénia
- d) az étkezés, táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- e) a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben, AIDS prevenció
- f) személyes krízishelyzetek felismerése és stratégiák ismerete
- g) a tanulás és a tanulás technikái
- h) a szenvedélybetegségek elkerülése (dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer használatának megelőzése)
- i) személyes biztonság (közlekedés)

- j) a tanulási környezet alakítása
- k) a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége, a környezeti ártalmak elkerülése
- l) a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat)

I.3. Az egészséges életmód kialakítására irányuló módszereink

A hagyományos egészségnevelő felvilágosítást fontosnak tartjuk és megvalósítjuk elsősorban az osztályfőnöki órák keretében. A hagyományos egészségnevelő felvilágosítást azért alkalmazzuk, mert több és helyes tudás helyes döntésekhez és az életvezetés helyes alakításához vezet. (Például a világ számos országában nagyon jó eredményhez vezettek azok az egészségnevelő kampányok, melyek a dohányzás veszélyeire, a helyes táplálkozási szokásokra és a mozgásban gazdag életmódra hívták fel a figyelmet.) A hagyományos felvilágosítás azonban nem elegendő a tanulók viselkedésének a befolyásolására. Más, iskolán kívüli motivációk lényegesen erőteljesebbek és elemibbek lehetnek annál, semhogy pusztán az ismeretek átadása, kiigazítása révén érdemi eredményeket tudjunk elérni.

A hagyományos egészségnevelés jellemző vonása, hogy általában egyoldalú közlési forma: a diákság aktív és személyes bevonása nélkül történik. A nagyobb hatékonyság elérése érdekében pedig gyakran fordul elrettentő információk bemutatásához.

Rizikócsoporthoz felismerése – az iskolaorvosi vizsgálatok során sor kerül a tanulók életkorhoz kötött kötelező szűrővizsgálatára, a túlsúllyal vagy mozgásszervi problémával küszködő diákok számára speciális kezelést, pl. gyógytornát biztosítunk.

Serdülőkori készségfejlesztő vagy önismereti foglalkozások – a serdülőkori pszichés problémákkal küszködő tanulók számára képzett szakember nyújthat segítséget. A probléma felismerése után tanácsoljuk a megfelelő szakember felkeresését.

I.4. Milyen keretek között valósítjuk meg egészségnevelési céljainkat?

- a.) minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez
- b.) elsősorban az osztályfőnöki órák nyújtanak alkalmat a fenti témák megbeszéléséhez
- c.) testnevelési órák, sporttevékenységek, sportkörök

- d.) osztálykirándulások
- e.) iskolai sportrendezvények
- f.) szánkótúrák, korcsolyázás
- g.) délutáni, hétvégi szabadidős foglalkozások
- h.) vetélkedők, versenyek, játékos programok
- i.) iskolanapi programok, tanár-diák meccsek
- j.) táncok (szalagavató bál, „szecska-bál”, farsangi bál)

I.5. Az osztályfőnöki órák keretében megvalósuló testi és lelki egészségnevelési témák évfolyamokra lebontva

7-8. osztályok: 5 óra

a.) lelki egészség (mentálhigiéné) 2 óra

A lelki fejlődés folyamatai, meghatározói. A gátlások kialakulása és leküzdése. Az agresszió és hatása az egyénre. Önmagunk elfogadásának és elfogadtatásának képessége. Az esztétikum hatása a lelki fejlődésre.

b.) testi egészség 3 óra

Az emberi test életműködésének ismerete az önismeret lényeges eleme. Az egészségmegőrzés belső igényének kialakítása. Az egyéni adottságok, hajlamok figyelembe vétele a szervezet működésében. A balesetek elkerülése. A közlekedés szabályai. A biciklivel való közlekedés egészségmegőrző szerepe és veszélyei.

9-10. osztályok: 5 óra

a.) lelki egészség 2 óra

A serdülőkor mint a személyiség kialakulásának döntő szakasza, az életkorból fakadó problémák, feszültségek (önállóvá válás, a döntés felelőssége, konfliktus szülőkkel és pedagógusokkal, kortárs csoportok az iskolában és azon kívül stb.)

Önismeret, önkontroll, önértékelés, önbizalom. Képességeink és korlátaink tudata, önnevelési készség és képesség kezelésükre. Képességeinknek, ambícióinknak és kondícióinknak megfelelő optimális testi-lelki terhelésre törekvés, az alulterhelés és a túlterhelés veszélyei. A szorongás, a stressz, a feszültség a fáradtság oldásának „technikái”. A megfelelő

konfliktuskezelés mint a lelki egészség feltétele, és a megfelelő mentálhigiénés állapot mint az eredményes konfliktuskezelés feltétele. A kudarcok tűrése, tanulságaik feldolgozásának, hasznosításának képessége.

b.) testi egészség 3 óra

Az egészségmegőrzés igényének felkeltése, az egészséges életmód szokásrendszerének kiépítése. A testi és lelki egészség összefüggései (pl.: Az önfegyelem, az akaraterő, az énazonosság szerepe az egészség iránti igény kialakulásában, a pszichés zavarok testi jelei. A lelki egészség megerősítése esélyt ad az egészségkárosító szenvedélyek megelőzésére).

Saját testünk, szervezetünk működésének ismerete mint az önismeret szerves része (egyéni hajlamok, jellegzetes betegsőtünetek felismerése, a hipochondria tudatosítása).

A serdülés testi sajátosságai, a serdülőkori biológiai, pszichológiai érés folyamatának ismerete, megértése.

Genetikai ismeretek, az öröklődés jelentőségének felismerése. Az egészséget fenyegető tényezők ismerete, törekvés ellensúlyozásukra (a környezet károsító hatása, helytelen életvitel, egészségtelen táplálkozási szokások, stressz stb.)

Fertőzések, járványok. A betegségek megelőzésének módjai (környezeti ártalmak minimalizálása, személyes higiéné, az egészséges életmód szokásrendszerének kialakítása, törekvés a lelki egészség megteremtésére stb.)

Balesetek megelőzése (a balesetveszély felismerése, balesetvédelmi szabályok ismerete, betartásuk: segítségnyújtás baleseteknél).

Az egészséges táplálkozás, a háztartás szervezése

11-12. osztály 5 óra

a.) lelki egészség 2 óra

Emberismeret, empátiakészség, figyelmesség, tapintat, alkalmazkodási készség, rugalmasság, ugyanakkor az autonómia megőrzésére irányuló erő, belső stabilitás. Az önálló döntés képessége, a lehetőségek mérlegelése, személyes felelősségvállalás.

A művészi önkifejezés, a humor, a játék, a műélvezet mint a lelki egészség helyreállításának, a feszültségek oldásának hatékony eszköze. Élményképesség, érzelmi jelenlét mindabban, ami történik velünk, a pozitív és negatív élmények feldolgozásának képessége.

Saját magunk tisztelete, méltósága, egyéniségünk színeinek vállalása. Érzelmeink vállalása, s a velünk kapcsolatban élő emberek ösztönzése ezek vállalására.

Az emberi kapcsolatok értéként való elfogadása, érzékenység az emberi gesztusok esztétikuma iránt. A lelki kiegyensúlyozottságot veszélyeztető tényezőkkel szembeni tudatos védekezés, a káros hatások ellensúlyozására törekvés.

b.) testi egészség 3 óra

- Szexuális kultúra
- saját test igenlésének képessége
- a petting szerepe az egyén pszichoszexuális fejlődésében
- a szexuális élet megkezdése, biológiai és erkölcsi szempontok, felelősségvállalás egymás iránt – a fogamzásgátlás módjai és kockázatuk
- a gyakran változtatott partnerkapcsolatok konfliktusai, veszélyei (fertőzésveszély)
- az abortusz körüli viták (mikor kezdődik az élet?)
- „az optimális családtervezés” lehetősége
- szexuális rendellenességek, devianciák, homoszexualitás
- a nemi betegségek és a nemi magatartás összefüggése
- a jelenkor járványos megbetegedései
- egészségkárosító szokások, szenvedélyek kialakulásának megelőzése, illetve gyógyításuk
- mértéktelen alkohol- és kávéfogyasztás, gyógyszerek, kábítószeresek
- az alkoholizmus és drogfüggőség kezelése (szociális és egészségügyi intézkedések)
- betegekkel, fogyatékosokkal szembeni magatartás
- beteg, gondozásra szoruló családtagok

A speciális egészségügyi problémákhoz, a szexualitást érintő kérdések megvitatásához célszerű meghívott előadót (orvost, biológiantanárt, szexuálpszichológust) felkérni, aki kész a felmerülő konkrét problémák megválaszolására is. A tudnivalók nagy része elhangzik az érintett szakórán, de az egyéni problémák megbeszélésére ott nem mindig van idő és nem megfelelő a környezet sem. Az ezt igénylő diákok kapjanak lehetőséget a négy szemközti beszélgetésre.

II. Egészségfejlesztéssel összefüggő egyéb feladatok

II.1. Iskolai étkeztetés - táplálkozás

Egy gyermek étkezése - a fejlődő szervezet igényei miatt - különös gondot igényel, ezért el kell érni, hogy a gyermekek nagy része - a veszélyeztetettek mindenképpen - az iskolában étkezzenek.

Az étkezést biztosító - mind az ételek minősége, mind mennyisége szempontjából – az életkornak megfelelően állítsa össze az étlapot.

Higiénikus, kulturált körülmények között történjen az ételek elfogyasztása.

Szemléletváltás szükséges az iskolai büfé választékában, hogy legyen lehetőségük a tanulóknak az egészséges étkezési szokásoknak megfelelő reggelit, tízórait venni (gyümölcs, tejtermékek, barnalisztből készült péksütemények, müzli szeletek stb.)

II. 2. Mindennapos egészségfejlesztő testmozgás - a test egészsége

A tartási rendellenességek, gerincferdülés, statikai lábbetegségek rendszeres testmozgással megelőzhetőek lennének, ezért a testnevelési órákon felül törekedni kell, hogy a szünetekben s tanítási órákon kívül is sokat aktívan mozogjanak a tanulók/sportfoglalkozások (pl. röplabda, kosárlabda, foci, atlétika, aerobic), tömegsport, versenysport, úszás, ha az időjárás is engedi az iskolaudvaron, a szabad levegőn.

A tanulókkal tartásjavító tornagyakorlatok végeztetése minden testnevelési órán az óra eleji bemelegítés része legyen. Ha szükséges - pl.: felfrissülés céljából - egyéb órák része is lehet a nyitott ablakok mellett végzett pár perces testmozgás – légző és nyújtó gyakorlatok.

II. 3. Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai

A tanulók korszerű ismereteikkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük tudatos megőrzése és védelmi érdekében (egészségügyileg kulturált ember nevelése)

Legyenek képesek reálisan felmérni saját egészségi állapotukat, ismerjék fel az egészségkárosító tényezőket és azok veszélyeit.

Tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, szokásokat, az egészségbarát viselkedési módokat, életformákat (életforma - életmódformálás)

A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretében - foglalkoznak az egészségmegőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel: biztonság megőrzés, táplálkozás, mozgás és személyes higiéné, veszélyes

anyagok (drog, alkohol, cigaretta), szexualitás, családi élet és kapcsolatok, környezet területén.

El kell érni, hogy a tanulók egészségükért alkalmazzák a megtanultakat, sajátítsák el a helyes fogyasztási szokásokat, a balesetek megelőzésére figyeljenek, tudják alkalmazni az elsősegély-nyújtási alapismereteket, s így pozitív irányba formáljuk a jövő generációjának életmódját.

Az egészségügyi ismeretek elsajátításának végső célja a személyes higiénia kialakítása, mely különböző és az életkorral egyre tovább differenciálódott egészségügyi szabályok ismeretét is szükségessé teszi.

II. 4. Az iskolai egészségnevelést szolgálják

Az iskolaudvaron, kulturált körülmények között, tiszta levegőn tölthetik el a tanulók a szünetet; biztosított számukra a megfelelő helyszín, a szabad mozgás, kötetlen sporttevékenység céljára.

Egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások: felvilágosító előadások (pl: a parlagfűről, a drogról, túrázások, tanulmányi kirándulások, sportfoglalkozások, takarítási - tisztasági napok.

Balesetvédelmi rendszabályok megismerése, alkalmazása (általános, speciális: testnevelés, technika, kémia tantárgyak esetében).
Elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátítása.

Az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, iskola fogorvos, védőnő) is bekapcsolódik az iskola világába, folyamatos közöttük és az iskolai személyzet között a kommunikáció.

A DÖK is aktívan részt vesz az egészségnevelési program végrehajtásában, az egyes versenyek lebonyolításában.

II. sz. melléklet: A Bátaszéki II. Géza Gimnázium Környezeti nevelési programja

A környezeti nevelés olyan pedagógiai folyamat, amely a társadalom fejlődése és a természet fenntarthatósága céljából elősegíti és erősíti az emberek környezettudatos magatartását, életvitelét.

A környezeti nevelés átfogja a személyiség kognitív és nem kognitív tartományait, alakítja az érzelmi viszonyulásokat, értékrendet, megismerési, cselekvési és döntési képességeket fejleszt, az embert képessé teszi az együttműködésre, altruizmusra és életvitelének tudatos hangolására, beleértve az önkorlátozást is.

A környezeti nevelés színterei az iskolában

- hagyományos tanórai oktatásszervezésben:

A tanórákon hozzárendeljük az adott témához a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekben a diákok is jártasak. Különböző interaktív módszereket használva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is. Természetesen felhasználjuk a hagyományos audiovizuális és informatikai lehetőségeket is. Az élményszerű bemutatás mellett azonban komoly elméleti alapok megszerzését is fontosnak tartjuk, ami az aktív és hasznos környezetmegóvás alapfeltétele. Tanórai keretek között egyszerűbb laborvizsgálatokat szervezünk (pl. egyszerű víz- talaj és levegővizsgálati módszerek).

- nem hagyományos tanórai keretben:

A tanév során diákjainknak rendszeresen szervezünk intézmény- és múzeumlátogatásokat. Az itt folyó munka a tanév szerves része (pl. Paks, Bábaapáti atomtemető, stb.)

Tanórán kívüli programok:

- Diákjaink rendszeresen indulnak környezet- és természetvédelmi versenyeken (Curie környezetvédelmi verseny, Takarítási világnap tiszteletére meghirdetett fotópályázat, stb.)
- Az év során többször túrázunk, kirándulunk.

Különböző akciókban veszünk részt:

- Az iskolában különböző gyűjtési akciók (pl. papír-, szemét-, használt elem-, használt ruha-, szép, jó állapotú használt játékok).
- Kiállításokat rendezünk jeles alkalmakra (Föld napja, Víz napja, stb.)
- Iskolánk udvarát és az iskola mellett található Pedagógus Emlékparkot is szívünkön viseljük, rendszeresen takarítjuk, szépítjük.
- Környezet- és természetvédelem témakörben pályázatokat hirdetünk (pl. plakát-, fotókészítés).
- Iskolánk rendszeresen jelen van a jótékony céllal meghirdetett futóversenyeken és más rendezvényeken.
- A környezeti nevelés fontos pillére diákjaink egymáshoz, ill. másokhoz viszonyulása, valamint a megfontolt pályaorientáltság, ezeket kívánjuk elősegíteni pályaválasztási börszék kínálatának megtekintésével.

Erőforrások

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is, ezért iskolánknak részletesen is ki kell dolgoznia az iskolán belüli és kívüli kapcsolatrendszerét.

Nem anyagi erőforrások:

1. Iskolán belül:

- Tanárok:

Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskola környezeti nevelése, ill. oktatás közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, tovább kell fejlesztenünk a munkaközösségek együttműködését.

- **Diákok:**

Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kultúrált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak és az osztályközösségeknek.

- **Tanárok és diákok:**

A környezeti nevelést diákjaink tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el. A tanárok és diákok együttműködése elengedhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is. A tanórák környezeti tartalmát a munkaközösségek határozzák meg, míg a tanórán kívüli tevékenységek környezeti nevelését a tantestület.

- **Tanárok és szülők:**

Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház hatása, ezért a harmonikus együttműködés fontos feladatunk.

- **Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak:**

Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei a környezeti nevelési programunknak. Pl. iskolai adminisztráció területén fontos feladatunk, hogy csökkentsük a felesleges papírfelhasználást; technikai dolgozóknál példamutató, ha a tanulók látják, hogy az iskola épületének takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószeret használunk stb.

1. Iskolán kívüli együttműködés

Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények:

Az iskolai tevékenységet színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények meglátogatása (pl. múzeumok, állatkert, botanikus kert, védett területek, barlangok, stb.). Ezeket a látogatásokat a tanórákon készítjük elő, így az oktatás szerves részeivé válnak.

3. Iskolai büfé

Diákjaink délelőtti étkezésének egyik meghatározója az iskolai büfé kínálata, fontos tehát, hogy a büfé iskolánkra szabottan működő önálló egység legyen. Kívánatos, hogy bővüljön az egészséges táplálkozáshoz nélkülözhetetlen termékek listája. Fontosnak tartjuk a

büfé közvetlen környezetének kialakítását is, ezért az iskolavezetés folyamatos kapcsolatban áll a büfé működtetőjével.

4. Alapelvek, jövőkép, célok:

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk. Ezek fogalmát, tartalmát, megnyilvánulási módjait körül kell járnunk, meg kell világítanunk:

- a fenntartható fejlődés
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései
- alapvető emberi szükségletek
- emberi jogok
- demokrácia
- elővigyázatosság
- biológiai és társadalmi sokféleség
- az ökológiai lábnyomok.

Szem előtt kell tartanunk, hogy gyerekeket nevelünk minden órán és foglalkozáson, vagyis fontos, hogy diákjaink fejében egységes rendszer alakuljon ki.

Hosszú távú célunk, hogy tanítványaink környezettudatos állampolgárrá váljanak. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos életvitelt
- a környezet értékei iránti felelős magatartást
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét
- a rendszerszemléletet
- tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését
- az egészséges életmód technikáinak és módszereinek elsajátíttatása.

A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása és fejlesztése a diákokban, pl.:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás
- ökológiai szemlélet
- szintetizálás, analízis

- kreativitás
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia, segítő életmód
- kritikus véleményalkotás, vitakészség
- kommunikáció, médiahasználat
- konfliktuskezelés és megoldás
- állampolgári cselekvés
- értékelés, mérlegelés készsége.

Az iskola környezeti nevelési szemlélete:

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk, így diákjainkat a szakmai képzésen kívül erkölcsös és környezettudatos életmódra is tanítanunk kell. A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási, tanítási stratégiákat tudunk kialakítani.

Munkánk az iskolai élet sok területére terjed ki. Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet és benne az embert. Munkánk során arra törekszünk, hogy megtanítsuk tanulóinkat arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük rejlő összefüggéseket, így válhatnak a gyerekek majd tudatos környezetvédővé, a természetet féltő, óvó felnőtté.

5. Tanulásszervezési és tartalmi keretek

A környezeti nevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Ezért fontos a tantárgyak közötti integráció. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk.

Lehetőségeink:

- tanulmányi kirándulások, táborok, terepgyakorlatok, stb.
- látogatások: múzeum, állatkert, botanikus kert, hulladéklerakó, barlangok,

- kézműves foglalkozások
- pályázatok: kiállítás-szervezés stb.
- szakkörök
- iskolazöldítés
- nemzetközi kapcsolatok, diákcserék, hagyományos együttműködések
- versenyeztetés.

6. Módszerek

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében módszertani megújulásra van szükségünk. Olyan módszereket kell választanunk, amelyek segítségével a környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani. Az alkalmazható módszerek tárházának csak töredékét alkalmazzuk, így ezek kiterjesztése, kollégákkal való megismertetése fontos feladatunk. Néhány példa a munkánk során alkalmazott módszerekből:

- modellezés
- játékok
- kreatív tevékenységek
- kooperatív (együttműködő) tanulási technikák
- gyakorlatok
- közösségépítés.

7. Taneszközök

Iskolánk rendelkezik a legalapvetőbb oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához elengedhetetlenül szükségesek. Természetesen folyamatosan pótolni kell az elhasználódott vegyszereket, eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel új eszközöket kell beszerezni. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, hogy a nevelő-oktató munkát segítő eszközök, és felszerelések jegyzékébe beépüljön a környezeti nevelés speciális eszközigénye is. Ezek anyagi erőforrásairól a fenntartóval még egyeztetni kell.

8. Kommunikáció

A környezeti nevelésben – jellegénél fogva – a kommunikáció több típusát kell alkalmaznunk. Fontos, hogy diákjaink a nagyszámú írott, hallott és látott média-irodalomban kritikusan, a híreket okosan mérlegelve tudják feldolgozni. Korunk elengedhetetlen követelménye, hogy képesek legyenek eligazodni a magyar és idegen nyelvű szakirodalomban, képesek legyenek kiszűrni az értékes információkat az értéktelenek közül. Tanulóinkat továbbiakban meg kell tanítanunk a megfelelő fellépésre, szereplésre és az előadások módszertanára, valamint, hogy a végzett munkájukról számot kell adniuk írásban és szóban egyaránt. Ezen képességek napjainkban nélkülözhetetlenek.

Iskolán belüli kommunikáció formái:

- kiselőadások tartása
- házi dolgozatok készítése
- faliújságok, plakátok készítése
- iskolarádió felhasználása híradásra
- pályázatok benyújtása.
-

Iskolán kívüli kommunikáció formái:

- közvetlen környezetünk problémáinak felmérése, értékelése, együttműködés az illetékes hivatallal.

9. Továbbképzés

A pedagógusok számára nélkülözhetetlen a folyamatos szakmai és módszertani továbbképzés, a jövő feladata, hogy környezeti nevelési témában a szakos kollégákon kívül is részt vegyünk tanártovábbképzésben.

A „környezettudatos fogyasztóvá” nevelés iskolai programja

Jogi háttér:

Az **ENSZ** 1985-ös **Fogyasztásvédelmi Irányelveiben** leszögezte, hogy minden állampolgár fogyasztóként a következő jogokkal rendelkezik:

- a) az alapvető szükségleteik kielégítéséhez való jog
- b) a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozás joga
- c) a különböző termékek és szolgáltatások közötti választás joga
- d) a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretének joga
- e) a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez való jog
- f) az egészséges és elviselhető környezetben való élethez való jog
- g) a kormány irányelveinek meghatározásába és végrehajtásába való beleszólás joga
- h) a tájékozott és tudatos fogyasztóvá váláshoz szükséges ismeretek és tudás elsajátításához való jog

Az **Országgyűlés** 1997. december 15-én fogadta el a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvényt, melynek első része V. fejezet 17.§-a rendelkezik a fogyasztók oktatásáról.

A törvény szerint a fogyasztók oktatása alapvetően állami feladat, amelyet az oktatási intézmények, a Fogyasztóvédelmi Felügyelőség és az érdekvédelmi szervezetek együttműködve teljesítenek.

A fogyasztóvédelemről szóló törvény valamint az EU jogharmonizáció alapján kiadott Nemzeti Alaptanterv értelmében a helyi tanterveknek biztosítani kell, hogy:

- az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket
- felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására
- felkészüljenek a felnőtt életre, melyben a fogyasztói kultúra kialakítása is jelentős szerepet kap

A fogyasztóvédelmi oktatás célja:

A fogyasztói kultúra fejlesztése, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése. A fenntartható fogyasztás fogalmának kialakítása.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei:

- a társadalmi és **állampolgári kompetenciák** kialakítása – hogy a jogait érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és abban tevékenyen közreműködő fiatalokat képezzünk
- szociális és **társadalmi kompetenciák** fejlesztése – hogy ezzel elősegítsük a versenyképesség erősödését és a **cselekvési kompetenciák** fejlesztését

A fogyasztói mintáknak a fenntarthatóság irányába történő fejlődése szempontjából a nevelés-oktatás különösen nagy jelentőségű. Mivel ismereteket kell elsajátítani, készségeket, hozzáállást, értékrendet kell formálni a fenntartható fogyasztás érdekében, ezért a gyermekkorban elkezdett fejlesztés döntő hatású. Ha a középiskolát megelőző években megkapta a tanuló a szükséges alapokat, a serdülő már rendelkezhet kellő jogismerettel, szolgáltatásismerettel, megfelelő fogyasztói értékrenddel és vállalkozásismerettel.

A fogyasztás elemi meghatározója a család. A fogyasztói szokások tekintetében az otthonról hozott hatások a legélénkebbek, ezért is fontos a szülők, a családok bevonása a nevelési folyamatba.

A fenntarthatóság irányába ható fogyasztói minták kialakítását segítheti a korrekt sokoldalú tájékoztatás és információ áramlás.

Az értékek formálásában fontos:

- a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése
- az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása
- a természeti értékek védelme

A fogyasztás során fontos:

- a tájékozódás képessége
- a döntési helyzet felismerése és
- a döntésre való felkészülés

Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, és hangsúlyozni kell a fogyasztás során a minőség és a biztonság szerepét, a gazdaságosságot és a takarékoságot.